Ազգ
Azg
22 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 2005 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 211 (3377)

Առաջիկա տարիներին հնարավոր է գրիպի խոշոր համաճարակ

ՄՈՍԿՎԱ, 21 ՆՈՅԵՄԲԵՐԻ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Առողջապահության համաշխարհային կազմակերպությունը կանխատեսում է առաջիկա տարիներին գրիպի վարակի նոր տեսակի առաջացում, որի դեմ մարդիկ դիմադրողականություն չունեն:

Այս մասին նշվում է Ռուսաստանի գլխավոր պետական սանիտարական բժշկի, սպառողների իրավունքների եւ մարդու բարեկեցության պաշտպանության ոլորտում հսկողության դաշնային ծառայության ղեկավարի նամակում, որն ուղղված է Ռուսաստանի սուբյեկտներում առողջապահության կառավարման մարմինների ղեկավարներին:

«Առողջապահության համաշխարհային կազմակերպությունը կանխատեսում է առաջիկա տարիներին գրիպի վարակի նոր տեսակի առաջացում, որի դեմ բնակչությունը դիմադրողականություն չի ունենա, ինչը կարող է հանգեցնել գրիպի խոշոր համաճարակի», նշվում է փաստաթղթում, որը զետեղված է Ռուսաստանի սպառողների իրավունքների հսկողության ծառայության կայքում:

Ո՞վ է խաղում սահմանադրությունը

Կամ՝ ի՞նչ է բերելու մոտեցող կիրակին

ՄԱՐԻԵՏԱ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

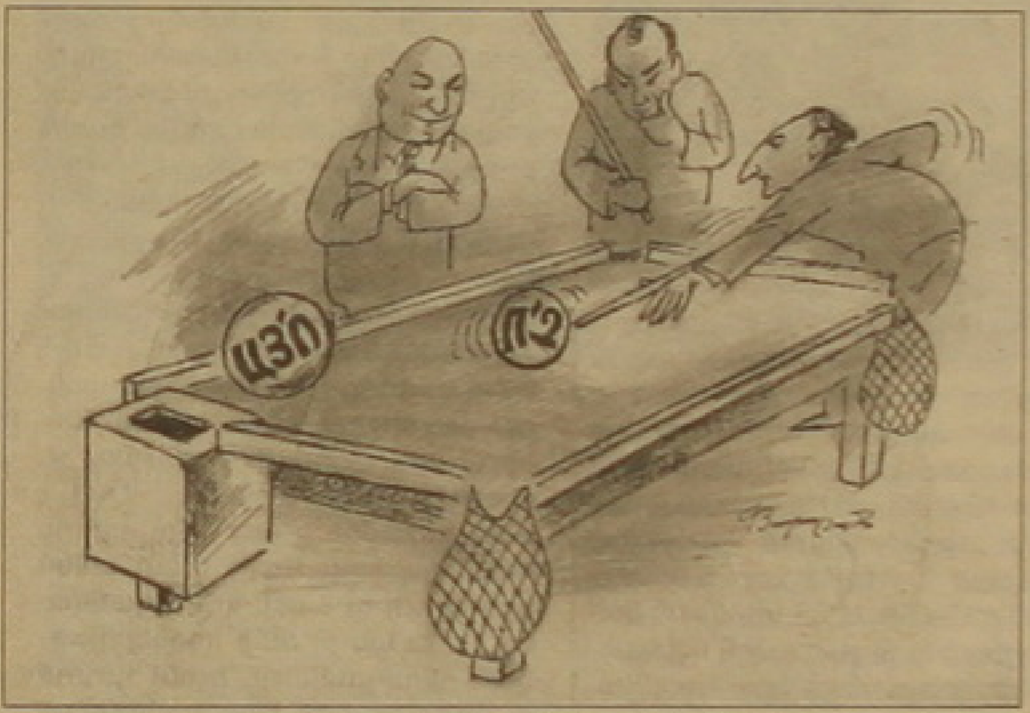

Երբ սահմանադրությունը որպես փաստաթուղթ շրջանառության մեջ դրվեց, այսինքն՝ ԱԺ արտահերթ նստաշրջանից հետո, ընդամենը մեկ ամիս անց պարզ դարձավ, թե որքան քիչ մարդ կա իշխանության մեջ, ով կխոսի սահմանադրությունից, դրա համար անհրաժեշտ գիտելիք եւ հեղինակություն կունենա, ընդունելի կլինի հասարակության համար, եւ կարեւորը՝ դրա բարոյական իրավունքը կունենա: Ընթացքում արդեն հրապարակից «հավաքվեցին» այն դեմքերը, որոնք մարդկանց զայրույթն էին հարուցում, որոնք սահմանադրությունը համեմատում էին ամենաաբսուրդ բաների հետ, եւ որոնք չգիտեին պարզապես՝ ինչ է այդ փաստաթուղթը, ինչո՞վ են այն ուտում: Արդյունքում մնացին մի քանի մարդ, որոնք ուժասպառ են լինում այս հանդիպումից այն հանդիպմանը վազելով, այս «բանավեճից» մյուս ասուլիսին գնալով: Ահա իրականությունը: Այն ժամանակ, երբ խորհրդարան էին թափանցում զանազան փողի տոպրակներ, սրանց գրպանային պատգամավորներ՝ այսպիսի պահերի մասին չէին հիշում. իսկական օրենսդիրների եւ օրենսգետների պակասը երեւան է գալիս միայն պետության համար վճռորոշ պահերին: Գուցե հենց սա էլ դաս լինի իշխանության եւ առհասարակ ապագայում իշխանություն ձեւավորողների համար՝ հասկանալու, որ զանազան միջինից ցածր ինտելեկտ ունեցողներին իշխանական կառույցներ եւ խորհրդարան խցկելը նշանակում է հենց սկզբից թուլացնել տվյալ իշխանությունը: (Ծանոթություն. «ընտրել» բառն այս առիթով չհիշել):

Տես էջ 2

Ադրբեջանցի խաղաղապահները դուրս են բերվելու Իրաքից

Դա պատճառը հավանաբար նաեւ Բաքու-Վաշինգտոն խճճված հարաբերություններն են

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Բաքվի «Էխո» օրաթերթը շաբաթ օրվա համարում՝ վկայակոչելով երկրի կառավարությունում լավատեղյակ աղբյուրների գրում է, որ 2006 թ. երկրորդ կեսին Ադրբեջանի խաղաղապահ ուժերը դուրս են բերվելու Իրաքից: Դիվանագիտական լավատեղյակ աղբյուրները թերթին ասել են, որ ադրբեջանական ռազմական ներկայությունն այդ երկրում, ընդամենը 150 զինվորական, առաջին հերթին ունի խորհրդանշական նշանակություն, այսինքն՝ համերաշխություն պաշտոնական Վաշինգտոնի հետ:

Հաջորդ տարի Իրաքից ռազմական ուժերը դուրս բերելու մասին ակնարկներ են արել Մեծ Բրիտանիան, Լեհաստանը, Ուկրաինան, Ճապոնիան: Սակայն Ադրբեջանի պարագան այլ է, եւ առաջին հերթին ադրբեջանցի 150 հոգանոց զորակազմի դուրսբերումը Իրաքից պետք է դիտարկել Բաքու-Վաշինգտոն առկա հարաբերություններով, որոնք առավել բարդացան վերջին մեկ-մեկուկես տարում, մասնավորապես վերջին խորհրդարանական ընտրություններին նախորդող ժամանակահատվածում:

Վաշինգտոնում բնակվող վերլուծաբան Ռիչարդ Կիրակոսյանը նկատում է, որ Մ. Նահանգները վերանայում է Ադրբեջանի նկատմամբ քաղաքականությունը: «Ահա թե ինչու անցյալ ամառ, երբ Իլհամ Ալիեւը ցանկանում էր այցելել ԱՄՆ, ամերիկյան պատասխանը հետեւյալն էր. դու կարող ես գալ Վաշինգտոն, բայց ոչ պաշտոնական այցով եւ հնարավորություն չես ունենա մուտք գործելու Սպիտակ տուն: Երկրորդ կարեւոր պահը. մայիսին սպասվում էր Կոնդոլիզա Ռայսի մասնակցությունը Բաքու-Ջեյհան նավթատարի բացման արարողությանը, սակայն պետքարտուղարի այցը Բաքու չեղյալ հայտարարվեց», «Ազգի» հետ զրույցում ասաց Կիրակոսյանը:

Տես էջ 2

Նորոգվում են հայ-ուկրաինական խորհրդարանական կապերը

ԱԺ պատվիրակության այցը նարնջագույն հեղափոխության երկիր

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ
Կիեւ

Ուկրաինայում լրանում է նարնջագույն հեղափոխության 1 տարին: Հենց այս օրերին ԱԺ նախագահ Արթուր Բաղդասարյանի գլխավորած պաշտոնական պատվիրակության այցը Կիեւ խորհրդանշական է այն առումով, որ հետխորհրդային 2 երկրներում էլ քաղաքական բարեփոխումների անավարտ ընթացքը մեծ ու փոքր սպասելիքների ճեղման խաչմերուկում է: Այսօր ողջ երկրում կանցկացվեն հեղափոխության տարեդարձին նվիրված ճոխ հանդիսություններ:

Երեկ Ուկրաինայի Գերագույն ռադայում կայացավ ԱԺ նախագահ Արթուր Բաղդասարյանի եւ Գերագույն ռադայի նախագահ Վ. Լիտվինի հանդիպումը, որից հետո նրանք հայ եւ ուկրաինացի լրագրողների համար ճեպազրույց տվեցին: Երկու երկրների խորհրդարանների նախագահները քննարկել են քաղաքական բարեփոխումների ընթացքն ու առանձնահատկությունները Հայաստանում եւ Ուկրաինայում, ինչպես նաեւ քաղաքական երկխոսությունների հնարավորությունները: Ստորագրվել է համագործակցության հուշագիր:

Հայաստանի եւ Ուկրաինայի միջեւ դիվանագիտական հարաբերություններ հաստատվել են 1991 թ. դեկտեմբերի 25-ին: Վերջին անգամ ՀՀ ԱԺ պատվիրակությունն Ուկրաինա է այցելել 1998 թ. սեպտեմբերին: Երկարատեւ ընդմիջումից հետո այս հանդիպումը փաստորեն պառլամենտական համագործակցությունը նորոգելու առաջին փորձն էր:

Տես էջ 2

ՆԱՏՕ-ի խաղաղարարներ կտեղաբաշխվե՞ն ադրբեջանա-հայկական սահմանում

ԲԱՔՈՒ, 21 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՆՈՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Այցով Ադրբեջանում գտնվող Հարավային Կովկասի եւ կենտրոնական Ասիայի գծով ՆԱՏՕ-ի գլխավոր քարտուղարի հատուկ ներկայացուցիչ Ռոբերտ Սիմոնսը գոհունակություն է հայտնել երկրում IPAP կատարման առնչությամբ, հայտնել, որ բարձր է գնահատում տվյալ բնագավառում կատարված աշխատանքը՝ ընդգծելով, որ այդ ամենը կարտացոլվի նախնական հաշվետվության մեջ, որը կկազմվի 2006 թվականի մարտին:

Պարզաբանելով տարածաշրջանում ՆԱՏՕ-ի խաղաղարարների տեղաբաշխման վերաբերյալ միտքը, հատուկ ներկայացուցիչն ասել է, որ դրա համար պետք է պայմանավորվածություն ձեռք բերեն հակամարտող կողմերը: Եվ սոսկ հետո ՆԱՏՕ-ի խաղաղարարներ կարող են տեղակայվել ադրբեջանա-հայկական սահմանում: Մենք հետեւում ենք ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի գործունեությանը, որը զբաղվում է հակամարտության կարգավորմամբ, բանակցություններով: ՆԱՏՕ-ն հույս ունի, որ հաջորդ տարի բանակցությունները կլինեն էլ ավելի ինտենսիվ»: Նշելով, որ Ադրբեջանի ռազմական բյուջեի աճը կապված է իր ընդհանուր բյուջեի մեծացման հետ, հյուրն ասել է, որ ՆԱՏՕ-ն կարող է խորհրդատվություններ տրամադրել տվյալ միջոցները արդյունավետ օգտագործելու նպատակով:

«Արդարության» մարտավարության մի մասն առայժմ չի հրապարակվում

«Արդարություն» դաշինքը երեկ նիստ է գումարել եւ վճռել հետագա՝ հանրաքվեի նախապատրաստման ընթացիկ փուլի անելիքը: Անդրադարձել են դիտորդական առաքելության իրականացմանն ու վճռել դրա ձեւերը, որոնք այժմ բացահայտելը, Վիկտոր Դալլաքյանի կարծիքով, աննպատակահարմար է: Վաղը հանձնաժողովներում «Արդարության» անդամներին առնչվող հարցն է քննարկվելու, եւ Դալլաքյանի կարծիքով՝ վճիռը լինելու է բոյկոտի տրամաբանությունից բխող: Իսկ նոյեմբերի 24-ին, 16:30-ին դաշինքի ներկայացուցիչները հանդիպելու են Մալաթիա-Սեբաստիա թաղամասի բնակիչներին:

Ամառային զորակոչին այլընտրանքային ծառայության ոչ մի դիմում չի ստացվել

ԵՐԵՎԱՆ, 21 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Այս տարվա աշնանային զորակոչին այլընտրանքային ծառայության համար ոչ մի դիմում չի ստացվել: Այս մասին տեղեկացրեց հանրապետական զինկոմ, գեներալ-մայոր Արտյուշա Հարությունյանը՝ փաստը գնահատելով բավականին դրական: Ըստ նրա՝ չնայած անցած տարվա գարնանային եւ աշնանային զորակոչերին այլընտրանքային ծառայության համար դիմել է 24 հոգի, նրանցից ոչ մեկը, տարբեր պատճառաբանություններով եւ հիմնավորումներով, այժմ չի գտնվում ծառայության մեջ, եւ այդ մասին տեղյակ է նաեւ դատախազությունը:

«Թող Օծյալ Սբ. Երրորդությամբ զորանա 1700-ամյա մեր հավատքը»

ՍՈՒՍԱՆՆԱ ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ

Ահա այսպիսի մաղթանքով կիրակի օրը դիմեց ժողովրդին Գարեգին Բ Ամենայն հայոց կաթողիկոսը: Այդ օրը Նորին սրբությունը օծեց Երեւանի Հարավ-արեւմտյան թաղամասի Սբ. Երրորդություն եկեղեցին: Ապա պատասխանելով լրագրողների հարցերին, ասաց. «Վստահ ենք, որ մեր ժողովրդի զավակունք իրենց հավատքով, սիրով եւ հանապազօրյա աղոթքով պիտի պայծառացնեն այս նվիրական սուրբ եկեղեցին: Մենք հավատում ենք, որ եկեղեցասիրությունը պիտի դառնա հայրենաշինություն»: Վեհափառ հայրապետը օրհնության ու գովասանքի խոսքեր հղեց եկեղեցու բարերար, Հայկական բարեգործական ընդհանուր միության կենտրոնական վարչության ատենապետ, ազգային բարերար Լուիզ Սիմոն Մանուկյանի հասցեին, որը զբաղվածության թե չափազանց համեստության պատճառով ներկա չէր իր իսկ միջոցներով կառուցված եկեղեցու տոնին:

Սիլվա Բաղդասարյանը ապրում է Սբ. Երրորդություն եկեղեցուն մոտ շենքում: Քանի որ վատառողջ էր, կիրակի օրը նա եկեղեցի էր եկել ուղղակի անկողնուց վեր կենալով: Չգալ չէր կարող, քանի որ վաղուց է երազել վայելել օրվա արարողությունը: «Եկեղեցին ինձ համար հոգեւոր ներդաշնակության մի վայր է, ուր բարություն ու սեր կա, որ տրվում է նախ եւ առաջ մեր հոգեւոր երաժշտության կենարար ելեւէջների միջոցով: Միաժամանակ եկեղեցին է, որ ժամանակակից անվայելուչ վարքուբարքից հեռու պիտի պահի մեր մատաղ սերնդին», ասում է նա, այդ առումով եւս կարեւորելով նորակառույց Սբ. Երրորդությունը:

«Գրանդ հոլդինգի» նախագահ Հրանտ Վարդանյանը նույնպես ներկա էր եկեղեցու բացմանը: «Մենք պատմական ժամանակներից հայտնի մի ժողովուրդ ենք, որ մշտապես եկեղեցի ենք կառուցել, բայց շատ քիչ ենք գնացել այնտեղ, դիմել Աստծուն աղոթքով, նկատում է նա: Մինչդեռ եթե նույնիսկ եկեղեցին այսքան գեղեցիկ չլինի, անգամ ավերակ լինի, կարեւոր է, որ մարդիկ աղոթեն», ասաց նա: Հ. Վարդանյանը նշեց նաեւ, որ շուտով Մասիսում տեղի է ունենալու իր աջակցությամբ կառուցված եկեղեցու օծումը:

Տես էջ 3

Բրյուսովի անվան լեզվաբանական համալսարանի 70-ամյա ճանապարհը

Օտար լեզուների փայլուն իմացության հենքը մայրենին է եւ առանց հայերենի խոր ու գրագետ իմացության անհնար է ճանաչել այլ լեզուների մշակույթը, կտրել-անցնել դրանց տարածական սահմանները: Այս համոզմամբ է իր 70-ամյա հոբելյանին հասել Երեւանի Վալերի Բրյուսովի անվան պետական լեզվաբանական համալսարանը՝ զարգանալով ու ընդլայնելով տարեցտարի ավելացրել ուսումնասիրվող լեզուների ցանկը, լավ գիտակցելով դրանց բերած մշակութային ժառանգությամբ հարստանալու ու կրթվելու կարեւորությունը: Համալսարանի ռեկտոր, պրոֆեսոր Սուրեն Զոլյանը երեկվա հոբելյանական նիստում իր խոսքը համեմեց լեզվի արարչագործ էության ու այլ լեզուների հետ հայերենի շփման վաղեմության փաստերով, որոնցից մեկի համաձայն Տիգրան Մեծի բանակում խոսել են 20 լեզուներով: Մաշտոցյան գրերի գյուտից հետո ծաղկում ապրած թարգմանչական արվեստը եւս օտար լեզուների հանդեպ հայերիս սիրո խոսուն վկայությունն է՝ հայ մանուկները դպրոցներում հունարեն եւ ասորերեն էին սովորում դեռեւս 5-րդ դարում:

Ռուսաց լեզվի ուսուցչական դասընթացներով խորհրդային Հայաստանում 1935 թվականին հիմք դրվեց ռուսաց եւ օտար լեզուների ինստիտուտի ստեղծմանը, որը պահպանելով իր կառուցվածքային ինքնուրույնությունը՝ 1955 թվականին մտավ Երեւանի պետական համալսարանի կազմի մեջ, սակայն 1962 թվականին նորից առանձնացվեց որպես ռուսաց եւ օտար լեզուների պետական մանկավարժական ինստիտուտ՝ կրելով Վալերի Բրյուսովի անունը, իսկ 1993 թվականին վերանվանվեց օտար լեզուների ինստիտուտ: 2001 թվականին կառավարության որոշմամբ ինստիտուտին շնորհվել է համալսարանի կարգավիճակ եւ անվանվել է Երեւանի Վ. Բրյուսովի անվան պետական լեզվաբանական համալսարան: Իր գործունեության ընթացքում բուհը պատրաստել է շուրջ 18000 մասնագետներ՝ ռուսերենի, անգլերենի, ֆրանսերենի, գերմաներենի, իտալերենի, իսպաներենի, գործնական հոգեբանության, պատմության, քաղաքագիտության, երկրագիտության եւ այլ մասնագիտությունների գծով: 1963 թվականին բացված ասպիրանտուրայում սովորել են 120 ասպիրանտներ: Ամենահայտնի ասպիրանտը եղել է աշխարհահռչակ շախմատիստ Տիգրան Պետրոսյանը, իսկ համալսարանից հեռացված ուսանողը՝ ԱԺ փոխնախագահ Վահան Հովհաննիսյանը: Հեռացման պատճառը, վերջինիս ասելով, ոչ թե ցածր առաջադիմությունն էր, այլ գաղափարական տարաձայնությունները, ու չնայած դրան, համալսարանում ուսանած տարիները անփոխարինելի են եղել, քանի որ այս բուհն էականորեն տարբերվում է ուսանողներին բազմակողմանի գիտելիքներ տալու առանձնահատկությամբ:

Այսօր համալսարանում սովորում է 3200 ուսանող, շարունակվում են կառուցվածքային փոփոխությունները, որոնք մոտ ապագայում հնարավորություն կտան պատրաստելու հանրապետության կյանքին ու տնտեսվարման նոր պայմաններին համապատասխանող մասնագետներ:

Հայաստանի անկախությունից ի վեր զարգացնելով իր ավանդական կապերը՝ համալսարանը դուրս է եկել միջազգային ասպարեզ եւ լեզվաքաղաքականության, լեզուների ուսումնասիրման եւ դասավանդման շրջանակներում համագործակցում է Եվրոպայի խորհրդի, ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի, ԱՊՀ կրթական կառույցների եւ միջազգային այլ կազմակերպությունների հետ: Սերտ կապեր են ստեղծվել Եվրոպայի խորհրդի լեզվական քաղաքականության բաժնի եւ ժամանակակից լեզուների եվրոպական կենտրոնի, ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի «Հարավային Կովկաս» լեզվակրթական ծրագրի, ԱՊՀ խորհրդի մշակույթների եւ լեզուների խորհրդի, այլ կազմակերպությունների հետ: Համալսարանը ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի համալսարանների եւ լեզվաբանական բուհերի միջազգային ասոցիացիայի անդամ է:

Բուհում այսօր դասավանդում են 16 պրոֆեսորներ, 120 դոցենտներ, գիտության թեկնածուներ, որոնց մի մասը երեկ արժանացավ վաստակավոր մանկավարժի կոչման, Մովսես Խորենացու անվան հուշամեդալի, խրախուսական պարգեւների, գիտության եւ կրթության նախարարության պատվոգրերի:

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Ո՞վ է քարոզում սահմանադրությունը

1-ին էջից

Իսկ ժողովուրդը ծանր ընտրության առաջ է կանգնելու այս կիրակի: Սահմանադրությունը, որը պետք է պաշտպանի յուրաքանչյուր քաղաքացու շահերը, անցյալ ամիսներին վերածվեց զինատեսակի, որով, միմյանց ձեռքից փոխնիփոխ խլելով՝ ընդդիմությունն ու իշխանությունը փորձում էին միմյանց դեմ կռվել: Զենք՝ ատրճանակ, կացին, քար, էլ ինչ կուզեք, բայց ոչ փաստաթուղթ, որ իրավահարաբերություններ է ճշտում, սոցիալապես պաշտպանում, քաղաքապես աջակցում: Այս ընթացքում մի վատ մտայնություն էլ ձեւավորվեց, թե սահմանադրական որեւէ հանրաքվե (ներկա եւ ապագա) ոչ թե նրա համար է, որ մեր երկրի գլխավոր օրենքը բարեփոխվի, այլ երկրի իշխանությունը փոխելու առիթ է: Այդ մտայնությունը հետո շատ դժվար է լինելու փոխել: Սահմանադրական քարոզչության պատասխանատուներից մեկի այն միտքը, թե «այո»-ի քարոզիչները խոսում են սահմանադրությունից, «ոչ»-ինը՝ ամեն ինչից, բայց ոչ սահմանադրությունից, թեեւ ճիշտ է, սակայն դա չի նշանակում, որ այդ դեպքում «այո» ասողները կրկնապատկվում են: Առանց ընդդիմախոսի խոսքուզրույցն, ընդհակառակը, մարդկանց զրկում է համեմատելու եւ «այո»-ի օգտին վճիռ կայացնելու հնարավորությունից: Միա մարդիկ էլ, ՀՀ հասարակ քաղաքացիները, երկու կողմերի առաջարկած խաղի կանոններն ընդունելով՝ անցած շաբաթներին փորձում էին տեղավորվել որպես խաղացողներ. «ոչ» ասելու էր այն հատվածը, որ սոցիալապես վատ է ապրում, որի ձայնը չեն լսում, որի իրավունքները ոտնահարում են տեղականից մինչեւ վերին իշխանության օղակներ՝ իրեն մարդ զգալու, իր ձայնը լսելի դարձնելու ակնկալիքով: Իսկ «այո» ասելու են նրանք, ովքեր բան ունեն կորցնելու, տարբեր թելերով կապված են իշխանական կառույցներին եւ «բիզնեսներին»: Սահմանադրությունն այստեղ ոչ մի կապ չունի եւ այս խաղից դուրս մնացածի, անհարկի եկած հյուրի կարգավիճակում է հայտնվել, որին փորձում են հնարավորինս չնկատել: Թվում էր, ամեն ինչ պարզ է, բայց ընդդիմությունը ընթացքից փոխեց խաղի կանոնները՝ «ոչ»-ը բոյկոտ դարձավ: Հիշում եմ, ինչպես 1996-ի ընտրություններին, երբ ողջ զորամասով ընտրության բերված մի զինվորից ուզում էի ճշտել, թե կարո՞ղ է հրամանատարի ասածով չքվեարկել, տեսա հրամանատարի ակնդետ հայացքից ինչպես կարկամեց զինվորը: Այն ժամանակ որոշեցի նրան հետագա բարդություններից ազատելու համար հարցիս պատասխանելու փորձությանը չենթարկել. գյուղական բնակավայրերում ապրող պոտենցիալ «ոչ» ասողները բոյկոտի մարտավարության հայտարարումից հետո հայտնվում են այդ զինվորի կարգավիճակում: Բացի այդ՝ նրանք հավասար են դառնում այն անտարբերներին, որոնք թքած ունեն «այո»-ի եւ «ոչ»-ի վրա եւ ընտրատեղամաս չեն գնում երբեք:

Այս բոլորի արդյունքում ծանրանում է եւ իշխանության, եւ բոյկոտ քարոզողների գործը. առաջինի խնդիրն անշնորհակալ է՝ քվեարկողների ընդհանուր թվի 30 տոկոս պետք է ապահովեն, երկրորդի խնդիրն էլ ավելի բարդ է՝ մարդկանց առաջարկելով ընտրության չգնալ, նրանք պետք է ապացուցեն ընտրված գործելակերպի արդարացիությունը կոնկրետ արդյունքով: Բոլոր դեպքերում այս կիրակի երկու կողմն էլ վերջին տարիներին որդեգրած գործելակերպով շարժվելու վերջին շանսն ունի՝ անկախ հանրաքվեի արդյունքից: Փաթեթի անցնել-չանցնելը նրանց ոչինչ չի տալու: «Այո»-ի դեպքում ընդդիմությունն այլեւս այդ ձեւաչափով եւ՛ լիդերներով գործելու ոչ մի տարբերակ չի ունենա, իշխանությունն էլ, իր քաղաքացիների մի ստվար հատվածի հանրահավաքային (հանրաքվեի օրվա) ակտիվության հետ հաշվի նստելով՝ գուցե վերջապես մտածի մարդկանց վստահությունը չվայելող պաշտոնյաներից ազատվելու եւ սոցիալական խնդիրներն իրապես լուծելու ուղղությամբ: Քվորումի չապահովումն էլ չի նշանակի, որ ընդդիմությունն ավտոմատ գալու է իշխանության. ժողովուրդը, ճիշտ է, վատ է ապրում, բայց առաջվա ոգեւորությամբ չի գալիս հրապարակներ, հիասթափվել է՝ որքան էլ Արամ Կարապետյանը հեղափոխության կոչ անի: Հենց վերջինս է սիրում կրկնել. առանց «կրիտիկական զանգվածի» հեղափոխություն չի լինում: Այդ դեպքում թուլացած իշխանությանը ներկայացվող կառավարման բարեփոխման պահանջն առավել հրամայական կդառնա եւ դրսից, եւ ներսից:

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ

Նորոգվում են հայ-ուկրաինական խորհրդարանական կապերը

1-ին էջից

«Մենք որոշել ենք ակտիվացնել երկու երկրների պառլամենտական երկխոսությունը, եւ համաձայնագիրը հնարավորություն կտա ավելի համակարգված մոտեցումներ ցուցաբերել, տարբեր ոլորտներում համագործակցության ավելի ճշտված մեխանիզմներ կիրառել: Մեր երկու երկրներում էլ քաղաքական փոփոխությունների ժամանակաշրջան է: Մի քանի օրից Հայաստանում կկայանա սահմանադրական հանրաքվեն: Իշխանության ապակենտրոնացման, իշխանության թեւերի հավասարակշռման խնդիրը փորձում են լուծել նաեւ Ուկրաինայում: Այդ եւ նաեւ եվրոինտեգրման իմաստով փորձի փոխանակումը երկուսիս համար էլ արդյունավետ կլինի», լրագրողների հետ հանդիպման ժամանակ ասաց Արթուր Բաղդասարյանը:

«Ի՞նչ տվեց նարնջագույն հեղափոխությունը Ուկրաինային, լավ է խնդիրը լուծել հեղափոխական, թե՞ այլ միջոցներով», «Իրավունք» թերթի լրագրողի այդ հարցին Վ. Լիտվինը պատասխանեց. «Լավ է այդ լուծումները տալ էվոլյուցիոն ճանապարհով: Բայց երեւի ամեն ժողովուրդ ու ամեն երկիր ցանկանում է եւ կարիք ունի հեղափոխական ընդվզումների, որոնք դրդում ու նպաստում են հասարակության զարգացմանը: Հեղափոխությունը մեզ ամենից առաջ հույսեր տվեց, քաղաքական, քաղաքացիական ազատություն: Շրջադարձ է եղել նաեւ տնտեսական, սոցիալական ասպարեզներում: Մենք պիտի ջանանք, որ այդ բոլոր փոփոխությունները ներդաշնակ լինեն, առանց որեւէ ճյուղի գերակայության»:

Երեկ Կիեւի կենտրոնական փողոցներում բազմամարդ ցույցեր էին տեղի ունենում: Հեղափոխությունից հետո 1 տարվա ընթացքում իշխանության տարբեր ասպարեզներում չընդհատվեցին կադրային փոփոխությունները: Ուկրաինացիները բարեփոխումների հաջողությունն անձերի հետ չեն կապում եւ շարունակում են պայքարը լավագույն լուծումների համար: Երեւի դա հեղափոխության ամենամեծ նվաճումն է:

Մեծ փորձանքից ազատվեցին

ԱԺ նախագահ Արթուր Բաղդասարյանի գլխավորած պատվիրակությունը նոյեմբերի 19-ին Կիեւ պիտի ժամաներ Կալինինգրադից: Ինքնաթիռը, բարեբախտաբար, չի հասցնում օդ բարձրանալ: Անձնակազմին հաջողվում է ժամանակին հայտնաբերել բավականին վտանգավոր տեխնիկական անսարքությունը: Այնուամենայնիվ, թռիչքուղի դուրս եկած ինքնաթիռի մի թեւը մասամբ այրվում է: Մասնագետների կարծիքով, օդ բարձրանալու դեպքում աղետն անխուսափելի կլիներ:

Ադրբեջանցի խաղաղապահները դուրս են բերվելու Իրաքից

1-ին էջից

Կիրակոսյանը նկատում է, որ Իլհամ Ալիեւի իշխանության գալով Բաքու-Մոսկվա հարաբերությունները բարելավվում են, այդ թվում ռազմական ոլորտում, մինչդեռ Բաքու-Վաշինգտոն փոխհարաբերությունները խճճված են եւ բարդ: Ավելորդ չէ հիշեցնել, որ իշխանությունը հորից ժառանգելուց հետո Ալիեւը վեց անգամ այցելել է Ռուսաստան, իսկ երբ այս տարվա սկզբին Բաքու ժամանեց ԱՄՆ պետքարտուղարը, Ալիեւը կարողացավ խույս տալ Ռամսֆելդի հետ հանդիպումից եւ ուղեւորվեց Պակիստան:

«Բո՛ւշ, ինչո՞ւ ես լռում»

Ադրբեջանական ռազմական զորակազմի դուրսբերումն Իրաքից, անկասկած, էլ ավելի կբարդացնի Բաքու-Վաշինգտոն հարաբերությունները, որոնք վերջին ամիսներին անշեղորեն լարվում են Ադրբեջանի ներքաղաքական վիճակի պատճառով: «Նարնջագույն» ընդդիմությունը շաբաթ օրը կազմակերպել էր հերթական հանրահավաքը, որին մասնակցել է մոտ 30 հազար մարդ: Ցուցարարները ընդդիմության առաջնորդների գլխավորությամբ Իլհամ Ալիեւից պահանջել են չեղյալ համարել նոյեմբերի 6-ի խորհրդարանական ընտրությունների արդյունքները, անցկացնել նոր ընտրություններ, պատժել քվեարկությունը կեղծած պաշտոնյաներին, ազատ արձակել քաղաքական շարժառիթներով ձերբակալված ընդդիմության ակտիվիստներին:

Դեմկուսի առաջնորդ Սարդար Ջալալօղլուն ասել է. «Ադրբեջանում հեղափոխությունն արդեն սկսվել է», «Մուսավաթի» ղեկավար Իսա Գամբարն՝ ավելացրել. «Մենք հասնելու ենք իշխանափոխության»: Շաբաթ օրվա հանրահավաքում ընդդիմությունը կոչեր է ուղղել ոչ միայն Ալիեւին, այլեւ Մ. Նահանգների նախագահին. «Բո՛ւշ, ինչո՞ւ ես լռում» կամ «Ժողովրդավարությունը մի փոխեք նավթի հետ»: Առաջիկա օրերին Բաքվում եւ այլ բնակավայրերում ընդդիմությունը կշարունակի բողոքի գործողությունները:

Մինչ ադրբեջանական ընդդիմությունը զբաղված է նոր հանրահավաքների, երթերի եւ ցույցերի կազմակերպչական աշխատանքներով, իսկ իշխանությունը՝ դրանք չեզոքացնելով, միջազգային կազմակերպությունները հորդորում են ներքաղաքական խնդիրները կարգավորել բանակցությունների սեղանի շուրջը: Ճիշտ է, Մ. Նահանգները եւ եվրոպական կազմակերպությունները դատապարտել են նոյեմբերի 6-ին քվեարկության ընթացքում տեղ գտած զանգվածային կեղծիքները, տպավորություն չի ստեղծվում, որ միջազգային հանրությունը հակված է քաջալերելու ադրբեջանական ընդդիմությանը, ինչը եղավ Վրաստանի, Ուկրաինայի եւ Կիրգիզիայի դեպքում:

Ակնհայտ է, սակայն, որ Ադրբեջանի խորհրդարանական ընտրություններից եւ Իրաքից ադրբեջանական զինուժի հավանական դուրսբերումից հետո Բաքու-Վաշինգտոն հարաբերություններն ավելի կխճճվեն: Հավելենք, որ հարավկովկասյան բոլոր երեք հանրապետությունների զինուժը ներգրավված է Իրաքի բազմազգ կոալիցիայում: Ի տարբերություն Ադրբեջանի, Հայաստանը եւ Վրաստանը չեն պատրաստվում իրենց զորակազմը դուրս բերել այդ երկրից, ինչը հավուր պատշաճի է գնահատվում Վաշինգտոնում:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԳ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետութեան 47
Ֆաքս 374 1 562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ /հեռ 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ /հեռ 529221
Լրագրողների սենեակ /հեռ 581841
Համակարգչ. ծառայութիւն /հեռ 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայություն /հեռ 529353
Համակարգչային շարուածը «Ազգ» թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան խստիւ արգելւում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

«Մանկությունը մեր բոլորի սկիզբն է եւ պետք է ճիշտ լինի»

Մանկությունը մեր երազանքն է, մեր դպրոցն է, մեր չարաճճիություններն են, մեր առողջությունն է եւ մեր ընտանիքը, հետեւաբար մենք ունենք խաղալու, երազելու, սովորելու, առողջ, պաշտպանված լինելու եւ մեր ծնողներին ճանաչելու ու համատեղ ապրելու իրավունք:

Ահա այսպիսի սյուժեով է ստեղծվել «Ար» հեռուստաընկերության «Մենք գալիս ենք մանկությունից» կարճամետրաժ (13 րոպեանոց) ֆիլմը, որը Մոսկվայում օրերս կայացած Եվրասիական 8-րդ միջազգային կինոհեռուստաֆորումում արժանացել է գրան պրի մրցանակի՝ վավերագրական ֆիլմեր եւ ինֆորմացիոն ծրագրեր անվանակարգում: (Հաղթանակի համար շնորհված դիպլոմից բացի ֆորումի կազմկոմիտեն մրցանակակրին հանձնել է նաեւ Զուրաբ Ծերեթելու Պետրոս Առաջինի բրոնզաձույլ քանդակի կրկնօրինակը: Խիստ մրցակցությամբ եւ Մոսկվայի քաղաքապետ Յուրի Լուժկովի գլխավորությամբ անցկացված ֆորումին մասնակցել են 30 երկրների ավելի քան 100 հեռուստաընկերությունների արտադրանքներ: Ինչպես նախապես հայտնել էինք, սա տեսաֆիլմի առաջին մրցանակը չէր: 2 տարի առաջ Ղրիմում կայացած «Միասին» 6-րդ միջազգային փառատոնում այն արժանացել է Ռուսաստանի ժուռնալիստների միության հատուկ մրցանակի՝ հատուկ ռեպորտաժ անվանակարգում:

Երեկ լրագրողների հետ հանդիպման ժամանակ հեռուստաընկերության գործադիր տնօրեն Էդգար Մանուկյանը շնորհավորեց իր գործընկերներին՝ հաղթանակը համարելով բոլորինս: Հեռուստաընկերության գլխավոր ռեժիսոր Մանուկ Հայկազյանը, առանձնահատուկ համարեց այն, որ ֆիլմը չի նկարահանվել հատուկ փառատոնի համար: Տեսաֆիլմի համահեղինակների խոսքերով, ֆիլմը նկարահանվել է որպես հեռուստաընկերության «Կրթությունը ցպահանջ» հաղորդման հավելված. «Այսինքն՝ հեռուստատեսության հերթական հաղորդումը մրցունակ է միջազգային փառատոներում»: «Մենք գալիս ենք մանկությունից» ֆիլմը նկարահանվել է հատուկ դպրոցների երեխաների մասնակցությամբ եւ նպատակաուղղված է եղել երեխաների իրավունքների պաշտպանությանը: Անչափ հուզիչ է ֆիլմի այն հատվածը, երբ հատուկ դպրոցներում մեծացող, խեղաթյուրված արժեքներով մանկություն ունեցող եւ հասարակ խաղալիք ունենալու մանկական անհոգ երազանքին չհասած երեխաները նշում են, որ կյանքում ամենաշատը վախենում են կյանքից: Տեսաֆիլմն ավարտվում է լավատեսորեն, հեղինակներն ուզում են հավատալ, որ անգամ այսպիսի պայմաններում մեծացած երեխաներին կարիք չի լինի վաղը սթափեցնելու՝ ասելով. «Կանգ առ, նա երեխա է, կանգ առ, նա պաշտպանության կարիք ունի»: Ի դեպ, հեռուստաընկերության գործադիր տնօրենի խոսքերով, չի բացառվում, որ փառատոնին մասնակից երկրները եւս ցանկանան հեռարձակել իրենց պատրաստած ֆիլմը, որի իրավունքը փառատոնը տալիս է:

Պրն Մանուկյանը հայտնեց, որ մոտակա օրերին հեռուստաընկերությունը 18-20 օրով դադարեցնելու է աշխատանքները՝ հեռուստահաղորդակը փոխելու եւ նոր՝ բարձրակարգ, մետրային հաճախականություն ապահովող հաղորդակ տեղադրելու համար: Նրա խոսքերով, հեռուստաընկերությունն անցել է նաեւ տեխնիկական վերազինման, շենքային պայմանների բարելավման եւ մոտ ապագայում կաշխատի նոր պայմաններում: Ինչ վերաբերում է «Գրանդ մեդիա» ընկերության ստեղծմանը, ապա պրն Մանուկյանի խոսքերով, այն ոչ թե առանձին հեռուստաընկերություն է, այլ կոչված է տեխնիկական, կոմերցիոն եւ մյուս հարցերում աջակցելու «Ար» եւ «Հայրենիք» հեռուստաընկերություններին:

ԳՈՀԱՐ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

ՀՅԴ-ն տոնում է իր 115-ամյակը

Ինչպես տեղեկացրեց մեր զրույցի ընթացքում ՀՅԴ 115-ամյակի հանձնախմբի անդամ Գաբրիել Փանոսյանը, «տոնակատարությունները կազմված են 5 միջոցառումներից: Առաջին երեքը՝ գիտաժողովը, այցելություն Դրոյի եւ Ս. Զավարյանի շիրիմներին, արդեն իրականացվել են: Հաջորդն Ազգային գրադարանի աջակցությամբ բացված «ՀՅԴ մամուլ եւ հրատարակչություն» խորագիրը կրող ցուցահանդեսն է, որին էլ կհաջորդի կուսակցության մասունքների ցուցադրությունը Երեւանում»: Ազգային գրադարանի մի քանի սրահներում ցուցադրված էին մոտ 1000 կտոր գրականություն, նյութեր, լուսանկարներ, մամուլի օրինակներ, 1918 թ. ՀՀ անկախության ժամանակ թողարկված դրամները եւ արժեքավոր այլ տպագրություններ:

«Ալիք» օրաթերթի նախկին խմբագիր Նորայր Էլսայանը մանրամասն ներկայացրեց ՀՅԴ կուսակցության բոլոր ժամանակներում հրատարակված թերթերն ու նրանց բաժին հասած ճակատագրերը, որոնց թիվն անցնում էր 250-ից... Բացի մամուլից, բանախոսը նաեւ անդրադարձավ այն արժեքավոր գրականությանն ու նյութերին, որոնք տասնամյակներ շարունակ՝ արգելված են եղել:

Միջոցառման մասնակիցները ներկա եղան նաեւ մի յուրահատուկ հրատարակության շնորհանդեսի, որը նախաձեռնել էր Ն. Աղբալյան երիտասարդական կազմակերպությունը՝ վերահրատարակելով «Նիկոլ Աղբալյանի մտածումները» գիրքը:

Միջոցառումն ավարտվեց գեղարվեստական մասով, ելույթներ ունեցան ասմունքողներ Սիլվա Յուզբաշյանը, Սարգիս Նաջարյանը եւ «Սայաթ-Նովա» աշուղական համույթը (գեղ. ղեկ. Թովմաս Պողոսյան):

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

Մի կողմից՝ ծառատունկ, մյուս կողմից՝ կանաչ տարածքների ոչնչացում

Քաղաքապետարանում ներկայացվեցին կանաչ տարածքների ավելացման ծրագրերը

Մայրաքաղաքում ծառատնկման աշխատանքների մասին երեկ լրագրողներին պատմեց Երեւանի բնապահպանության վարչության պետ Ռոմիկ Կոսեմյանը: Նրա ներկայացրածից պարզ դարձավ, որ, օրինակ, տնկված 14 հազար ծառերից 13,5 հազարը մնացել է, ինչը հաստատվել է վարչության աշխատակիցների շրջայցով: Թե ինչպես է հաջողվում նման ճշգրտությամբ հաշվել պահպանված ծառերի թիվը՝ Ռոմիկ Կոսեմյանը պատասխանեց, որ կան նորմատիվներ, ըստ որոնց հաշվարկվում են 1 հա-ի վրա տնկած եւ մնացած ծառերի քանակը եւ դրանք, այնուամենայնիվ, մոտավոր պատկերն են տալիս: Ի պատասխան մեր մյուս հարցին, թե նախորդ ծառատունկի ծառերի ո՞ր մասն է կանաչել եւ ո՞րը չորացել, նա հայտնեց, որ գարնան ծառատունկի ժամանակ տնկված ծառերի կպչողականությունը կազմել է մոտ 70 տոկոս:

Առաջիկա երկու-երեք տարիների ծրագրերի մասին խոսելով, բնապահպանության վարչության պետը խիստ վարդագույն պատկեր նկարագրեց: Համաձայն դրա, այդ ընթացքում կտնկվեն 40 հազար ծառ եւ 80 հազար թուփ: Կկանաչապատվեն «Փարոս» ռեստորանին կից, Եռաբլուրի եւ այլ տարածքներ, կգործարկվեն Կոմիտասի, Ազատության պողոտաների ոռոգման համակարգերը: Լիարժեք կոռոգվի 50-60 հա կանաչ տարածք:

Ընդհանրապես, մայրաքաղաքի վարչության պետի խոսքերից եթե դատենք, ապա Երեւանը պետք է դառնա աշխարհի ամենականաչապատ քաղաքներից մեկը: Սակայն արդյոք դրա համար ավելի նպատակահարմար չէ՞ նախ եղած կանաչ տարածքները պահպանելը, ապա նորերը ստեղծելը: Երեւանցիների գերակշիռ մասի համար դա ավելի տրամաբանական է եւ քիչ ծախսատար: Սակայն քաղաքապետարանի պաշտոնյաների համար կանաչ տարածքները շինարարության նպատակներով հատկացնելը խիստ շահութաբեր «բիզնես» է: Շահութաբեր է նաեւ ծառատունկ կատարելն ու այդ նպատակով գումար դուրս գրելը...

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

«Թող Օծյալ Սբ. Երրորդությամբ զորանա 1700-ամյա մեր հավատքը»

1-ին էջից

Հայաստանի «Թեքեյան» մշակութային կենտրոնի նախագահ Ռուբեն Միրզախանյանն էլ նշեց. «Այս եկեղեցին մի կենդանի հուշարձան-կոթող է: Եկեղեցի ասելով նկատի ունեմ նաեւ այս խիտ բնակեցված համայնքի անդամներին, ովքեր այսօր ներկա են եւ աղոթում են այստեղ: Իսկ սբ. խորանի Փրկչի եւ Մարիամ Աստվածածնի նկարը, որի հեղինակն է Վարուժան Վարդանյանը, արվեստի մի նշանավոր գործ եմ համարում»: Ակնհայտորեն հաջողված աշխատանքի մասին զրուցեցինք նաեւ հեղինակի՝ նկարիչ Վարուժան Վարդանյանի հետ. «Այս նկարը Գարեգին Բ կաթողիկոսի հորդորով եւ անմիջական ուղղորդումով եմ նկարել: Երբ սկսեցի ընդամենը ուրվագծել Տիրամոր պատկերը, հիվանդ էի, բայց հանկարծակի եւ շատ արագ ապաքինվեցի: Դա խորհրդանշական եմ համարում եւ վստահ եմ, որ Տիրամայրը առողջացնելու է բոլոր նրանց, ովքեր կդիմեն իրեն», ասում է նկարիչը, ում աշխատանքը ներդաշնակորեն զարդարում է հոյակերտ սուրբ խորանը:

Տիկին Անահիտը գտնում է, որ եկեղեցին ամբողջացրեց իրենց թաղամասը, որ այլեւս իրենք քաղաքի կենտրոն գնալու կարիք չեն ունենա: «Քանի դեռ չարություն կա մարդկանց սրտում եւ նրանք աստվածավախ ու աստվածահաճո գործերով աչքի չեն ընկնում, եկեղեցիներ պիտի շատ լինեն, որպեսզի անգամ եկեղեցու գմբեթի խաչն ու զանգի ձայնը զգոն պահի նրանց», ասաց նա:

Մի մարդ, որ ներկայացավ որպես ժողովրդական վարպետ Սասուն Գեւորգյան, բերել էր Սբ. Երրորդություն եկեղեցու իր պատրաստած փայտե մանրակերտը: Նա ասում է. «Եթե Թորոս Թորամանյանը մի պահ գլուխը բարձրացնի եւ տեսնի այս եկեղեցին, ուղղակի երջանիկ պիտի լինի, որ իր երազած Զվարթնոցը վերականգնվել է առավել կատարելագործված»:

Տոնական օրվա տրամադրությունը մի պահ խամրեց, քանի որ հավատացյալները ցավով ցույց էին տալիս գրանիտե պատերի լաքաները: Նրանց ասելով՝ մի աղանդավոր կին օրեր առաջ աննկատ պտտվել է ողջ եկեղեցու շուրջբոլորը եւ յուղի նման մի բան շաղ տվել:

Եկեղեցու շինարարական խմբի ղեկավար, «Բազմաշեն» ՍՊԸ-ի տնօրեն Աշոտ Եղիկյանը վստահեցնում էր, թե այդ ներծծված հետքերը շատ շուտով կվերացվեն:

«Ազգի» հետ զրուցելիս նա պատմեց եկեղեցու շինարարության առաջին օրերից. «Դեռ եկեղեցու լուսահոգի ճարտարապետ Բաղդիկ Արզումանյանը ողջ էր, որ սկսեցինք նրա նախագծած վերջին եկեղեցու շինարարական աշխատանքները: Բախվելով շինարարական մի շարք բարդությունների, պրն Արզումանյանին մի օր հարցրի՝ Դուք քանոն չունե՞ք: Ունեմ, ի՞նչ կա որ, եղավ պատասխանը: Հապա ինչո՞ւ մի ուղիղ գիծ չեք քաշել այս նախագծի վրա, ամբողջը կոր է ու կլոր, ասացի ես: Ծիծաղեցինք: Համարում եմ, որ այս եկեղեցին ամենագեղեցիկն է մեր կառուցած եւ թերեւս եղած եկեղեցիների մեջ եւ նորամուծություններ էլ քիչ չէ: Դա գեղեցիկ եւ համարավետ դահլիճն է եւ դասասենյակները, որ ողջ նկուղային հարկով մեկ տեղաբաշխված են: Այս եկեղեցին ինձ հիշեցնում է մեր Զվարթնոցը եւ, իհարկե, վառ է պահում Բաղդիկ Բաղդասարյանի լույս-հիշատակը», ասում է վաստակաշատ շինարարը:

Աղանդների դեմ պայքարն առայժմ անբավարար է

Սբ. Երրորդություն եկեղեցու օծման ժամանակ լրագրողներն առիթ ունեցան հարցեր տալու Գարեգին Բ Ամենայն հայոց կաթողիկոսին: Մասնավորապես հարց հնչեց աղանդների դեմ պայքարի մասին:

- Ընդհանրապես կարծում եմ, որ չենք կարող մեր եկեղեցական կյանքը ամբողջովին կազմակերպել: Եկեղեցին ներկայություն չէ այսօր ամբողջապես մեր ժողովրդի կյանքում, չունենք բավարար թվով եկեղեցականներ, շատ եկեղեցիներ դեռ տակավին մնում են խոնարհված, շատ քաղաքներ ու գյուղեր չունեն եկեղեցիներ: Աստծու օգնությամբ լիահույս ենք, որ պիտի կարողանանք այդ ամբողջը ժամանակի մեջ իրագործել: Կարծում եմ, որ այն ժամանակ մենք կկարողանանք մեր զավակներին զերծ պահել աղանդավորներից եւ այդ մտահոգությունը վանել մեզանից հեռու: Նմանատիպ եկեղեցիների կառուցումը միաժամանակ օգնելու է, որպեսզի մեր ազգի հավատավոր զավակունք համախումբ լինեն մեր եկեղեցու շուրջը եւ իրենց մխիթարությունը գտնեն մեր եկեղեցու կամարների ներքո: Այս աշխատանքն է, որ այսօր իրականացվում է մեր եկեղեցու եւ մեր հոգեւորականաց կողմից: Անշուշտ այդ առումով զանազան միջոցառումներ իրականացվում են՝ քրիստոնեական դաստիարակության տարբեր միջոցառումներ, հոգեւոր սպասավորների պատրաստության հատուկ ծրագրեր, եւ վստահ ենք, որ ժամանակի մեջ արձանագրած հաջողություններով պիտի կարողանանք լրացնել այն բացերն ու կարիքները, որոնք առկա են մեր եկեղեցական կյանքում:

Ս. Մ.

Վեհափառ հայրապետի հրավերով Երեւանում է Իսրայելի գլխավոր ռաբբին

Ամենայն հայոց հայրապետի հրավերով երեկ երկօրյա այցով Հայաստան է ժամանել Իսրայելի գլխավոր ռաբբիի ղեկավարած պատվիրակությունը, որի կազմում են Իսրայելի խորհրդարանի (Կնեսեթ) երկու պատգամավորներ, Համաուկրաինական հրեական կոնգրեսի նախագահ Վադիմ Ռաբինովիչը, մի քանի ռաբբիներ, այլ պաշտոնյաներ: Այս մասին **«Ազգը»** տեղեկացավ Մայր աթոռի տեղեկատվական համակարգի տնօրեն տեր Վահրամ քահանա Մելիքյանից:

Այսօր Ամենայն հայոց հայրապետ Գարեգին Երկրորդը եւ գլխավոր ռաբբի Յոնա Մեցգերը Ծիծեռնակաբերդում ծաղկեպսակ կդնեն Հայոց ցեղասպանության զոհերի հիշատակին, կայցելեն Ցեղասպանության թանգարան, ակադեմիա եւ Մատենադարան: Իսրայելական պատվիրակությանը կընդունի նաեւ Հայաստանի վարչապետը:

Ցավակցություն

ՀՀ ԿԳՆ լեզվի պետական տեսչության աշխատակիցները խորապես վշտացած են Լավրենտի Միրզոյանի սիրելի քրոջ՝

Թելո Միրզոյանի

անժամանակ մահվան կապակցությամբ:

Գրիգոր Աղամյան. «Զբոսաշրջությունը եւ բարձրակարգ մասնագետները կնպաստեն Հայաստանի բարօրությանը»

Ֆրանսիայի Գրենոբլ քաղաքում լույս տեսնող Azad magazine եռամսյա հանդեսի գլխավոր խմբագիր Գրիգոր Աղամյանն ամեն տարի այցելում է վերանկախացած Հայաստան: Նա մայր հայրենիքում է արդեն 15-րդ անգամ: Այս այցելությունն իրականացվում է «Հայկական միջմասնագիտական խմբավորման»՝ G2iA-ի գործունեության շրջանակներում: Խմբավորումը, որը մասնաճյուղ ունի Երեւանում, եվրոպական մակարդակի մասնագետներ է պատրաստում շուկայագիտության, կադրերի եւ ֆինանսների կառավարման ասպարեզներում:

Գ. Աղամյանն ազգանպաստ գործունեություն է իրականացնում ոչ միայն Հայաստանում, այլեւ Գրենոբլում, որտեղ նրա հիմնական զբաղմունքը Azad magazine հանդեսի խմբագրումն է: Հրատարակիչը Գրենոբլի հայ ակումբն է: Այդ ակումբի լրատու բնութագրվող հանդեսը հիմնվել է 1977 թ. C.A.G. Informations անունով: Սկզբնական շրջանում հրատարակության նպատակն էր տեղեկատվությամբ ապահովել Գրենոբլում հաստատված հայերին:

Այն ժամանակ պարբերականը բաղկացած էր ընդամենը 8 էջից: Այսօր Azad magazine հանդեսն ունի 56 էջ, ամբողջովին գունավոր է, ընթերցողին տալիս է ընդհանուր բնույթի տեղեկություններ եւ տարածվում է ամբողջ Ֆրանսիայում: Եռամսյա հանդեսի ներկայիս տպաքանակը 22000 օրինակ է: Բաժանորդագրությամբ Հայաստան է առաքվում 100 օրինակ:

Հանդեսն արծարծում է բազմատեսակ թեմաներ, տեղեկացնում Հայաստանի իրադարձությունների մասին, նյութեր տպագրում քաղաքականության, ֆրանսահայերի կյանքի, ընկերակցությունների գործունեության, մշակութային միջոցառումների, արվեստի, գրականության, սպորտի, ճաշատեսակների վերաբերյալ, ունի 2 հայերեն էջ:

Գրենոբլում տարիներ շարունակ գործում է Հայ մշակույթի տունը, որի աշխատակիցները մասնավորապես հայերեն են դասավանդում մանուկ եւ չափահաս օտարախոս հայերին, կազմակերպում զանազան տոնախմբություններ, մշակութային միջոցառումներ, դասախոսություններ, խորհրդաժողովներ: Մշակույթի տան թեյախմբություններին երբեմն մասնակցում են Հայաստանից արտագաղթած ընտանիքներ, որոնց անդամները ֆրանսերենի դասընթացներ են անցնում:

Քաղաքի հայ համայնքի անդամների թիվը մոտ

1500 է: Ստույգ թիվը դժվար է նշել, քանզի շատ են խառնամուսնություններ, որոնք 2-րդ կամ 3-րդ սերնդի օրոք մթագնում են ազգային ինքնագիտակցությունը: Այս առումով կորուստները զգալի են: Իսկ ընդհանուր առմամբ հայերը շատ հարգված են Գրենոբլում եւ ամբողջ Ֆրանսիայում: Երկրի իշխանություններն իրենց ելույթներում, խոսելով կատարյալ ինտեգրման մասին, մշտապես օրինակ են բերում հայերին:

Գրենոբլի հայ համայնքը շատ լավ հարաբերություններ ունի տեղական եւ մարզային իշխանությունների հետ, ընդգծում է Գրիգոր Աղամյանը: 2004 թ. հոկտեմբերին քաղաքապետ Միշել Դեստոն եւ մարզային ընդհանուր խորհրդի փոխնախագահ Քրիստին Կրիֆոն ստորագրեցին համագործակցության ծավալեցին ՀՀ Գեղարքունիքի մարզի եւ Սեւան քաղաքի հետ:

Ընդունված երկարաժամկետ ծրագրի շրջանակներում մեր ֆրանսիացի եւ ֆրանսահայ բարեկամները սարքավորումներ եւ հանդերձանք են բերել Սեւանի եւ Գավառի հիվանդանոցներ եւ պատրաստում են կադրեր, որոնք կաշխատեն նորագույն բուժսարքավորումներով: Մասնավորապես նախատեսվում է 2006-2007 թթ. մատակարարել շտապ օգնության մեքենաներ, սայլակներ եւ այլն:

Գրենոբլի քաղաքապետարանի առողջապահության, զբոսաշրջության եւ այլ ոլորտների մասնագետները կանոնավորապես Հայաստան կայցելեն Գեղարքունիքի մարզի Սեւան, Գավառ քաղաքներին օգնելու, ինչպես նաեւ Սեւանա լճում փրկարարական աշխատանքի հանդերձանք բերելու նպատակով:

Մեծ կարեւորություն է տրվում գյուղական զբոսաշրջության զարգացմանը: Ֆրանսիական կողմը կօժանդակի Սեւանա լճի շուրջը՝ տներում, ագարակներում հյուրընկալման, սննդի, գիշերակացի համար անհրաժեշտ սանիտարական պայմանների ստեղծմանը: Կհրապարակվեն գյուղական զբոսաշրջությանը նվիրված գրքույկներ: Ֆրանսիացիներից շատերը նախընտրում են իրենց հանգիստն անցկացնել նման պայմաններում: «Փոխանակման եւ զարգացման հայկական ընկերակցություն» ֆրանսիական կազմակերպությունը Գավառում հատուկ դպրոց է բացել ֆրանսերեն դասավանդելու նպատակով:

Անցյալ տարի առաջին անգամ Հայաստան ժամանած Գրենոբլի քաղաքապետը գիշերով օդանավակայանից մեկնել էր Երեւան: Ճանապարհին սնկերի պես աճած խաղատները եւ բազմաթիվ շքեղ ավտոմեքենաները տեսնելով՝ նա տարակուսած հարցրել էր ուղեկիցներին. «Մի՞թե այս երկիրն իրոք կարոտ է մեր օգնությանը»: Բայց Սեւանը եւ Գավառը տեսնելուց հետո նա հասկացել էր Հայաստանի իրական վիճակը. թվացյալ բարեկեցիկ մայրաքաղաք եւ խորհրդային ժամանակների համեմատ հետաղիմած, աղքատացած գավառներ:

Այս տարվա այցելության օրերին ֆրանսահայ բարեգործները հանդիպեցին Ֆրանսիայում եւ Հայաստանում կատարելագործման դասընթացներ անցած ձեռնարկատերերի հետ: Գրիգոր Աղամյանի բնորոշմամբ, արդյունքները քաջառիկ են: Երիտասարդ եւ ավագ սերնդի գործարարները հիանալի յուրացրել են եվրոպական ձեռնարկությունների զարգացման փորձը, ինչպես նաեւ դրանց տերերի վարքագիծը: Ուայալ հայ ձեռնարկատերերը հարգում են իրենց աշխատակիցներին եւ ստեղծում լավ աշխատապայմաններ:

Հայ երիտասարդ ձեռնարկատերերից շատերը տիրապետում են մի շարք լեզուների, կողմ են տնտեսության համաշխարհայնացմանը, ձգտում են Հայաստանը դուրս բերել մեկուսացումից: Հայաստանի ֆրանսիական համալսարանում եւ կան բարձրակարգ երիտասարդ մասնագետներ: Հայաստանում զբոսաշրջության զարգացումը եւ բարձրակարգ մասնագետների գոյությունը երկրի ապագա բարօրության կարեւոր նախադրյալներ են:

ՊԵՏՐՈՍ ԲԵՐԲԵՐՅԱՆ

ՀՀ ազգային արխիվի հրատարակությունը լույս ներդրում է Մեծ եղեռնի պատմության ուսումնասիրության մեջ

Դա գործնական նշանակություն ունի նաեւ ցեղասպանության ժառանգներին փոխհատուցելու համար

Հայոց ցեղասպանության միջազգային ճանաչման գործընթացը շարունակում է ծավալվել: Զուգընթաց դրան, ինքնաբերաբար օրակարգ է մտնում ցեղասպանության հետեւանքների վերացման հարցը: Դրա լուծումն, ինչ խոսք, չափազանց բարդ հարց է: Սակայն, որքան էլ բարդ լինի, այդ ուղղությամբ որոշակի քայլեր արդեն կատարվում են: Ցեղասպանության ժառանգներին ապահովագրական վկայականների դիմաց վճարվող փոխհատուցումը դառնում է դրանց առանձնահատկությունը:

Ինչպես հայտնի է, ամերիկյան «Նյու Յորք լայֆ» ապահովագրական ընկերությունը համաձայնել էր 20 մլն դոլար փոխհատուցում վճարել ցեղասպանության ժառանգներին: Ամերիկյան ընկերության օրինակին է հետեւել ֆրանսիական «Աքսան», որը պատրաստվում է վճարել 17 մլն դոլար: Այդ ընթացքում ցեղասպանության ժառանգները փոխհատուցման պահանջով դատական հայց են ներկայացնում գերմանական «Դոյչե բանկի» դեմ:

Ակնհայտ է, որ միջազգային ասպարեզում ցեղասպանության ճանաչումը դրա հետեւանքների վերացման գլխավոր նախապայմանն է: Ինչ վերաբերում է ցեղասպանության ժառանգներին փոխհատուցում վճարելու ապահովագրական միջազգային ընկերությունների պատրաստակամությանը, ապա դա էլ տարբեր երկրների խորհրդարաններում ընդունված ճանաչման որոշումներն ամրագրելիս միաժամանակ դառնում է հետեւանքների վերացման նախապայման:

Այլ կերպ, եթե փոխհատուցումը կարեւոր է ինչպես ցեղասպանության ճանաչման որոշումներն ամրագրելու, այնպես էլ հետեւանքների վերացման համար, ապա փոխհատուցման համար էլ կարեւոր դեր է համարվի հայ ժողովրդի նյութական կորուստները հաստատող փաստաթղթերի հրապարակումը:

Թերեւս այդ առումով լուրջ ներդրում է Հայաստանի Հանրապետության ազգային արխիվի Մեծ եղեռնի 90-րդ տարելիցի առթիվ «Ես մեղադրում եմ. գործ թիվ 1.500 000» վերնագրով 2005 թ. Երեւանում ռուսերեն հրատարակված փաստաթղթերի ժողովածուն:

Վարուժան եւ Ժուլիեթ Սալաքյանների, նրանց որդիներ Արամի եւ Հայկի մեկենասությամբ «Մուղնի» հրատարակչությունում հրատարակված ժողովածուն կազմել է Սոնյա Միրզոյանը: 543 էջանոց այս ժողովածուն ունի հայերեն եւ ռուսերեն նա-

խաբան, հավելված, ինչպես նաեւ անվանացանկ: Ժողովածուում ընդգրկված են ՀՀ ազգային արխիվում պահպանվող 511 վկայականներ: Դրանց զգալի մասը դեռեւս 1918 թ. Հովհաննես Թումանյանի անմիջական նախաձեռնությամբ Անտանտի տերությունների խաղաղության կոնֆերանսին ներկայացնելու համար հավաքել էր Առաջին աշխարհամարտի ընթացքում մեր ժողովրդի կրած վնասների չափն ուսումնասիրող բյուրոն:

Վկայականները պարունակում են տուժողի բնակության, կոտորածի երբ, որտեղ եւ ում կողմից իրականացման, շարժական եւ անշարժ գույքային ինչպես քանակական, այնպես էլ գումարային առումներով կորուստների եւ ընտանիքի անդամների մասին ճշգրիտ տվյալներ: Հրապարակվող փաստաթղթերի շրջանակը սահմանափակվում է Վանի, Բիթլիսի, Էրզրումի, մասամբ Խարբերդի վիլայեթներով, իսկ իրադարձությունների ժամանակագրությունը՝ հիմնականում 1914-15 թթ.: Վկայականները հրապարակվել են ռուսերեն բնագրով, բոլորն անխտիր ձեռագրից են:

Ժողովածուի փաստաթղթերը կարող են որպես փաստավավերագրական նյութ օգտագործվել Հայոց ցեղասպանության պատմությունն ուսումնասիրելիս: Սա նշանակում է, որ Հայաստանի Հանրապետության ազգային արխիվի հրատարակած փաստաթղթերի վերոհիշյալ ժողովածուն ցեղասպանության ժառանգների համար ունեցած փոխհատուցման գործնական նշանակությունից բացի ունի նաեւ պատմագիտական մեծ նշանակություն:

Հ. ՉԱՔՐՅԱՆ

ՍՓՅՈՒՌՔ-ՀԱՅՐԵՆԻՔ

750 հազար դոլար հօգուտ «Հայաստանի երեխաները» հիմնադրամի

«Արմավիրի շրջանի հինգ հազար բնակչություն ունեցող Քարակերտ գյուղը արմատապես փոխվել էր մեկ տարվա ընթացքում: Լքված ու հուսահատ մի տեղանքից վերածվել է արդիական բոլոր հարմարություններով օժտված մի երազային վայրի:

Երեխաները նորոգված դպրոցներում են, պոլիկլինիկաները վերապատրաստված մասնագետներով ապահովված են, նորածինների մահացության դեպքերը նվազել են, իսկ ծնելիությունը՝ ավելացել: Տնտեսությունը վերակենդանացել է, բացվել են նոր աշխատատեղեր: Դրությունն այնքան է լավացել, որ սփյուռքահայերը հողատարածքներ են գնում այստեղ», նշել է «Հայաստանի երեխաները» հիմնադրամի (ՀԵՀ) նախագահ դոկտ. Կարո Արմենը մեկնաբանելով «Հույսի տիպար օրինակ» ֆիլմը, որը ցուցադրվել է Նյու Յորքի Սբ. Ռեգիս հյուրանոցում հոկտեմբերի 20-ին ավելի քան 250 հոգու ներկայությամբ, որոնք եկել են պատվելու Իզմիրլյան, Մանուկյան Սիմոն, Փակումյան հիմնադրամների եւ Կարլ եւ Մերի Անճաբերգ բարեգործներին, իրենց առատաձեռն նվիրատվությունների համար ի նպաստ ՀԵՀ-ի եւ Հայաստանի երեխաների ապագայի:

Գալա երեկոն, որը կազմակերպվել է, ըստ «Արմինյըն միրոր սփեքթեյթըր» շաբաթաթերթի նոյեմբերի 12-ի համարի, նշելու Քարակերտը վերականգնելու ծրագրի հաջող ավարտը, պատվել են իրենց ներկայությամբ ՄԱԿ-ում ՀՀ դեսպան Արամ Մարտիրոսյանը, «Ֆորբս» ինկորպորացիայի նախագահ Սթիվ Ֆորբսը, Իզմիրլյան հիմնադրամի փոխնախագահ Ժակ Սարգսյանը, Կարնեգի հիմնադրամի նախագահ Վարդան Գրիգորյանը, ՀԵՀ-ի պատվավոր նախագահ Լարրի Ֆինքերգը, Մասաչուսեթսի նախագահի ներկայացուցիչ Պիտեր Քութուջյանը, MSNBC հեռուստաընկերության հաղորդավարուհի Ալեքս Ուիթը եւ ճանաչված դաշնակահար Շահան Արծրունին:

Երեկոյի ընթացքում հավաքվել է 750 հազար դոլար, որը ծառայելու է Հայաստանում գյուղական այլ վայրեր վերակենդանացնելուն:

Օրվա գլխավոր բանախոս Ֆորբսը հստակորեն ընդգծել է, որ թռնատերերը կարող են ոչնչացնել մարդկանց, բայց ոչ ոգին: «Հայ ժողովուրդը կարող է խորհրդանիշ ծառայել այդ իմաստության» նշել է նա:

Հաղորդավարուհի Ուիթը գովասանական խոսքերով է անդրադարձել Կարո Արմենին, որը 2003 թվականին այցելելով Հայաստան եւ տեսնելով իրավիճակը Քարակերտում՝ անմիջապես որոշում է գործի անցնել եւ բարելավել դրությունը:

Երեկոյի ընթացքում շնորհակալական հատուկ խոսքեր են ուղղվել Սինթիա եւ Լարի Ֆինքբերգներին, որոնք մեկ տարի առաջ 1 միլիոն դոլար են նվիրել ՀԵՀ-ին, եւ բոլոր մյուս բարեգործներին: Վերջում դաշնակահար Շահան Արծրունին ներկաներին մատուցել է Ա. Խաչատրյանի ստեղծագործությունները:

Հ. Օ.

Ռուսաստանում ազգայնական միտքը շարունակում է «ավանդաբար» զարգանալ երկու ուղղությամբ՝ հակահրեական ու հակակովկասյան. հակաամերիկյան, հակաեվրոպական եւ անգամ հակաաֆրիկյան տրամադրությունները հետին պլանում են: Նեգր ուսանողների սպանություններն ու եվրոպացի դիվանագետների ընդդիմանները միտումները չեն փոխում:

Հատկանշական է, որ վերաբերմունքը հրեաների ու կովկասցիների նկատմամբ, նրանց անցանկալիության ընդհանուր ֆոնի վրա, այնուամենայնիվ, տարբեր է: Ազգայնականների համար կովկասցիներն ավելի առարկայական են, նվազ մասնատաբային, ցածրակարգ: Եվ հակառակը՝ հրեաները համարժակ են, աներեւույթ որպես հավատական թշնամի եւ այդ պատճառով էլ, ի տարբերություն նախորդների, կառուցվածքից: Ռուսաստանի փրկությունը գերագույն իշխանության էության, ողջ քաղաքական համակարգի փոփոխման մեջ է: Կվաչկովի կարծիքով, ներկա ռեժիմը վերահսկում է տակավին ոչ ռազմական իմաստով օկուպացված տարածքը: Առայժմ միանգամայն բավարար են ֆինանսանտեսական, լրատվական եւ բռնության մյուս ոչ մարտական տեսակների ու ձեւերի ժամանակակից հնարավորությունները. ինչ իմաստ ունի ռուսների ու հսկայական տարածքի վրա ծախսել ամերիկյան ու ՆԱՏՕ-ի թանկարժեք զորքերի ուժերը, եթե կարելի է «առնել» երկրի քաղաքական, ռազմական ու տնտեսական վերնախավը: Ուստի օտարերկրյա, օտարածին, հետեւաբար եւ ինտերնացիոնալ իշխանության տապալումը ռուս ազգային-ազատագրական պայքարի նպատակն ու իմաստն է: Այլընտրանք չկա:

Պատրիոտական պատկերացումներից «արծակը»՝ կովկասաբույր խայտաբղետ լանդշաֆտի ողբերգական ֆոնի վրա... Եվ շուկաներ, անծայրածիր շուկաներ՝ պարենային, արդյունային, շինարարական, որտեղ պալարվում են միլիոնավոր ադրբեջանցիներ՝ խոշորագլխ, մանուշակագույն ստեղներով, բրդոտ մազերով, որոնց մեջ մերթ ծիրան է հայտնվում, մերթ՝ թուրքական մուշտակ, մերթ էլ՝ Ամստերդամի վարդ:

Ադրբեջանի կեսն ապրում է Մոսկվայում, հառաչում է գորգը եւ ավելացնում՝ Վրաստանի կեսն էլ է Մոսկվայում, նաեւ՝ Հայաստանի կեսը: Ինչպես նաեւ ուզբեկների, տաջիկների, մոլդովացի գնչուների, չինացիների, վիետնամցիների եւ, կարծես թե, զուլուների, տիբեթցիների անհամար հրոսակները, ֆենիական շիմպանզեների հոտերը: Արժե՞ր, որ դեմոկրատները այդքան կործանեին խայխայեին կայսրությունը, խորդների, նվազ խոցելի: Թերթային հրապարակումներից բացի «սիոնիստների» վերաբերյալ լույս է տեսնում նաեւ զգալի քանակությամբ գրականություն. կովկասցիներն այդ «բախտին» գրեթե չեն արժանանում:

Եվ նորեն՝ ազգային-ազատագրական պայքար

Ռուս ազգայնամոլներն այն կարծիքին են, որ չնայած պետությունն ու ԶԼՄ-ներն անտեսում են ազգայնական խմբավորումների գոյությունը, դրանք բնորոշելով որպես մարգինալ ու ծայրահեղական, նրանց գաղափարներն ավելի ու ավելի լայն տարածում են գտնում բնակչության շրջանում: Իբր, ըստ հասարակական կարծիքի հարցումների, ռուսների 60 տոկոսը կուզենար երկրում կրճատել կովկասցիների՝ չեչենների, դաղստանցիների, ադրբեջանցիների, հայերի, վրացիների քանակը, 42 տոկոսը ցանկություն է հայտնել «սեղմել» հրեաներին:

Ազգայնական ոգու նորագույն «զարթոնքի» իմաստով ուշագրավ են Անատոլի Չուբայսի դեմ մահափորձի կազմակերպման մեջ մեղադրվող՝ Ռուսաստանի բանակի գլխավոր հետախուզական վարչության նախկին աշխատակից, պատերազմող գնդապետ Վլադիմիր Կվաչկովի խորհրդածությունները, որ նա արտահայտել է ազգայնական թերթերից մեկում ունեցած հարցազրույցում:

Լինելով իսկապես բարձրակարգ մասնագետ դիվերսիայի, պայթուցիկ նյութերի կիրառման ասպարեզում, Կվաչկովը մանրազնին վերլուծում է Չուբայսի դեմ մահափորձի կազմակերպման բոլոր թերությունները եւ հայտարարում, որ եթե ինքը լիներ գործողության հեղինակը, ապա կգործեր անխափան: Բայց սա չէ նրա հարցազրույցի առանցքը: Շատ ավելի «ինքնատիպ» են նրա գաղափարները հենց ազգային (ռուսական) հարցի, դրա լուծման եղանակների մասին: Նա անսքողում է իր հետեւության մեջ՝ այդ եղցինները, չուբայսները, կոխերը, աբրամովիչները, ֆրիդմանները, ուրինսոնները, վեքսելները, բերգները, գրեֆները մեզանից զավթել են մեր ազգային հարստությունը, ռուսներին եւ երկրի մյուս բնիկ ժողովուրդներին դրել են բնաջնջման, իսկ Ռուսաստանը՝ անդամահատման վտանգի տակ: Երկիրը տրկացված է այլածինների կողմից եւ օկուպանտներին ու նրանց հանցակիցներին ոչնչացնելը հանցագործություն չէ, այլ հայրենիքի յուրաքանչյուր պաշտպանի պարտքն ու պարտականությունը: Եվ հետեւում է հարցազրույցի մեխը. այդ գաղափարի իրագործման համար գնդապետն առանց այլեւայլության առաջարկում է ամենաարմատական միջոցը՝ ազգային-ազատագրական պայքար, որն էլ Ռուսաստանը կազատագրի դրսից պարտադրված խորթ, ապազգային իշխանությունից եւ ողջ քաղաքական

Ռուսաստանի «լիբերալ» մամուլը Կվաչկովի մտքերը որակեց որպես անհեթեթ, ֆաշիստական եւ այլն: Բայց այդ «խելակորույս» մարդը տակավին գտնվելով մեկուսացման մեջ, արդեն դեպուտատության թեկնածու է եւ իրապես հավակնում է Պետդումայի անդամի կարգավիճակին: Եվ ո՞վ կարող է ասել, թե նա չի ընտրվի: Այս ամենն աղյուս չի՞ վկայում, որ ծայրահեղ ազգայնական գաղափարները Ռուսաստանում իրոք հարթում են իրենց ճամփան:

Իսկ հիմա դառնանք մեզ «հարազատ» թեմային՝ կովկասատյացությանը: Հերթական անգամ այս խնդրին է անդրադարձել ռուսական նացիոնալիզմի գաղափարախոսություններից մեկը՝ գրող, հրապարակախոս Ալեքսանդր Պրոխանովը: Նրա իսկ խմբագրությամբ լույս տեսնող «Զավտրա» թերթի համարներից մեկի ընդարձակ առաջաբանն ամբողջովին նվիրված է այդ «հիվանդագին» խնդրությանը: Ընդամենը թող մեզ բնավ էլ չերջանկացնի հորինվածքի վերնագիրը՝ «Մոսկվան վերանվանում են Գյանջա». ռուսական մտայնության մեջ կովկասցին արդեն հավաքական կերպար է, եւ դուր է գալիս մեզ թե ոչ, մենք կազմում ենք նրա «անքակտելի» մասը:

Անդրադառնալով քաղաքի պատմությունը եւ նշելով նրա ուղենիշը ցարական բոյարականից մինչեւ «Կարմիր Մոսկվա», Պրոխանովը հռետորական հարց է առաջադրում՝ ո՞վ է նա՝ ներկայիս Մոսկվան, որ հորջորջվում է Ռուսաստանի մայրաքաղաք: Եվ ինքն էլ պատասխանում է՝ սկզբում տալիս է նրա արտաքին նկարագրական պատկերը՝ այն համեմելով երբեմն նույնիսկ գրոտեսկային համեմատություններով (ուսկե գմբեթներ՝ պարուրված խաղաղ սերով ու հասարակաց տներով, սուտերմարկետների տիեզերական քաղաք, լուժկովյան ճարտարապետություն՝ որպես գոթականի ու բարոկկոյի, մավրիտանականի ու բյուզանդականի զազրելի խառնուրդ եւ այլն): Այնուհետեւ սկսվում է ճախարեին «ռուսների կողմից ճնշվող» ժողովուրդների ազատության համար, «ռուս գաղութարարներից արգահատեին Բաքվում, Դուշանբեում, Երեւանում, որտեղ հետագայում այդ անլվա, հեծծող հորձանքը Ներխուժի ատելի կայսրության կենտրոն՝ այն ծածկելով յուրտերով ու քարվանսարաներով, հյուղակներով ու մզկիթներով: Գուցե հա՞րկ լինի Արբատի նրբանցքների անվանումները կրկնօրինակել նվազ հայտնի կովկասյան ցեղերի լեզուներով՝ «այստեղ հառնել է թուրքական ոգին, այստեղից թուրքի հոտ է գալիս...»:

Քաղաքականագեղարվեստական այս սեթեւեթումների հետ Պրոխանովը փնովում է ռուս բյուրոկրատիայի ծախվածությունը, թեեւ, պարզվում է, այստեղ էլ մեղավորը կովկասցիներն են: Վերահսկելով առեւտուրը՝ փողի հսկայական կարուսելը, տրտնջում է նա, սեւամազներն «առել են» մենթերին, օկրուգների, պրեֆեկտուրաների պետտնյաներին, քաղաքագլուխներին: Կովկասյան «սեւ» փողերը կառավարում են մոսկովյան քաղաքականությունը, նրա գաղափարախոսությունը, նրան հաղորդում են քրեական մայրաքաղաքի կարգավիճակ:

Պրոխանովի հղանքի որ հատվածն էլ վերցնես, ներծծված է անհատակ հակակրանքով «կովկասյան ազգության անձանց» նկատմամբ, որոնց պատճառով Մոսկվան դադարել է լինել ռուսական սրբության քաղաք, կայսերական միասնության կենտրոն, հոգեւոր լույսի աղբյուր եւ այլն:

Թվում է, լիրիկական է պրոխանովյան արծակի գոնե ավարտը: Բայց գիշերային Մոսկվայի վրայով սավառնող հրեշտակի ձեռքին գտնվող բաժակի մեջ... եռացող ծծումբ է, նրա ձեռքին է «տիեզերական ցասումի» բաժակը:

Երեւի գեղարվեստագույն Կվաչկովն այդ «ցասումը» կանվաներ... ազգային-ազատագրական պայքար:

ՌՈՒԲԵՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆ
Մոսկվա

ՏԱՐԱԾԱՇՐՋԱՆ

Պատժամիջոցների հարցի քննարկման դեպքում Իրանը կարգելի տեսչական ստուգումները

Իրանի խորհրդարանը կիրակի օրը ընդունել է օրենք, որը կառավարությանը պարտավորեցնում է արգելել օտարերկրացի տեսուչների մուտքը երկրի միջուկային օբյեկտներ, եթե ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհուրդը քննարկման դնի հակաիրանական տնտեսական պատժամիջոցների հարցը:

Ռոյթեր գործակալությունը հաղորդում է, որ իրանցի պատգամավորների մեծ մասը արտահայտվել է նոր օրենքի օգտին: Նշում է, որ այն հաստատի 12 այաթոլլաներից կազմված «Պահապանների խորհուրդը»: Դիտորդները վստահ են, որ պահպանողական հոգեւոր առաջնորդների «խորհուրդը» կպաշտպանի խորհրդարանի որոշումը:

Ընդունված օրինագիծը կառավարությանը նաեւ կոչ է անում չկասեցնել միջուկային զենքի չտարածման պայմանագրին կից արձանագրության պահանջները: Այդ փաստաթուղթը միջուկային տեսուչներին թույլ է տալիս ստուգումներ անցկացնել օբյեկտներում:

Ավելին, ՄԱԿ-ի Ախ-ում Թեհրանի միջուկային ծրագրի հարցի առաջադրման դեպքում իրանցիները կվերսկսեն ուրանի հարստացման բոլոր աշխատանքները, որոնք ավելի վաղ Իրանն ինքնակամ ընդհատել էր: «Պահապանների խորհրդի» հավանությունը ստանալու դեպքում (ինչը խիստ հավանական է) Իրանը կարող է խզել իր միջուկային ծրագրի շուրջը ՄԱԳԱՏԷ-ի հետ վարվող բանակցությունները: Իսկ դա կխորացնի լարվածությունը միջազգային ընկերության հետ Իրանի հարաբերություններում:

Ալ Զարքաուիի հարազատները հրաժարվել են նրանից

«Ալ Ղաիդայի» իրաքյան մասնաճյուղի առաջնորդ, հորդանանցի Աբու Մուսաբ ալ Զարքաուիի գերդաստանը հրապարակավ հրաժարվել է նրանից: Հայտնի ահաբեկչի հարազատները համապատասխան որոշում են ընդունել Հորդանանի մայրաքաղաքում տեղի ունեցած պայթյուններից հետո: «Ազգը» ժամանակին գրեց, որ Ամմանի 3 հյուրանոցներում նոյեմբերի 9-ի ուշ երեկոյան իրականացված խոշոր ահաբեկչությունների պատասխանատվությունն ստանձնել է ալ Զարքաուիի խմբավորումը: Այդ օրը Ամմանում զոհվեցին 58 եւ վիրավորվեցին մոտ 300 խաղաղ բնակիչներ:

Ալ Զարքաուիի իսկական անունն է Ահմեդ Ֆադիլ Նազզալ ալ Խալայլե: «Ասոշիեյթեդ պրես» գործակալությունը նշում է, որ հորդանանյան 3 գլխավոր թերթերում հրապարակված հայտարարության մեջ ահաբեկչի 57 հարազատները հայտարարում են, որ իրենք հավատարիմ են Հորդանանի թագավոր Աբդալլա Բ-ին, եւ որ հրաժարվում են այսուհետեւ ալ Զարքաուիին համարել իրենց ազգականը:

«Հորդանանցին իրեն չի խոցի սեփական ձեռքով: Մենք առհավետ խզում ենք նրա հետ բոլոր կապերը: Հայտարարում ենք (եւ թող ամենքը վկա լինեն), որ ալ Խալայլե տոհմի զավակները պատասխանատվություն չեն կրում նրա գործողությունների, հայտարարությունների եւ որոշումների համար», ընդգծվում է 57 հարազատների հայտարարության մեջ:

Շարոնը վաղաժամկետ ընտրություններին կմասնակցի որպես նոր կուսակցության առաջնորդ

Իսրայելի վարչապետ Արիել Շարոնը նախագահ Մոշե Կացավին առաջարկել է արձակել խորհրդարանը եւ նշանակել վաղաժամկետ խորհրդարանական ընտրություններ: Ռոյթեր գործակալության տվյալներով, Շարոնը որոշել է դուրս գալ կառավարող «Լիկուդ» կուսակցությունից եւ վաղաժամկետ ընտրություններին մասնակցել որպես նոր կուսակցության առաջնորդ:

Իր որոշումը հրապարակելով՝ Շարոնն ասել է, թե «սպասվում է քաղաքական երկրաշարժ»: Վարչապետի քայլի պատճառը թերեւս «Լիկուդում» ծագած պառակտումն է, որը խանգարում է կարեւոր որոշումների ընդունմանը: Բացի դրանից, կիրակի օրն «Ավոդա» կուսակցության կենտկոմը քվեարկեց Շարոնի կառավարող կոալիցիայից դուրս գալու օգտին:

Նախագահ Կացավը երեկ իր ելույթում ընդգծել է, որ Իսրայելը «չպետք է ժամանակ կորցնի եւ հնարավորինս շուտ անցկացնի վաղաժամկետ ընտրություններ»: Ֆրանսպրեսը նշում է, որ երկրի օրենքով թույլատրվում է, որ վարչապետը պետության ղեկավարի համաձայնությամբ ցրի անկառավարելի դարձած խորհրդարանը:

Եթե 3 շաբաթվա ընթացքում որեւէ պատգամավոր չկարողանա իր շուրջը համախմբել 120 տեղանոց խորհրդարանի 61 պատգամավորների եւ կազմել նոր կառավարություն, ապա վաղաժամկետ ընտրություններ կանցկացվեն այդ 3 շաբաթվան հաջորդող 90 օրվա ընթացքում:

Տվյալ դեպքում վաղաժամկետ ընտրությունների առավել հավանական օրը համարվում է 2006 թ. մարտի 8-ը: Արիել Շարոնը դաշնակից ուժերի հետ արդեն բանակցություններ է սկսել նրանց իր նոր կուսակցության մեջ ներգրավելու նպատակով: Շարոնը 1973 թ.-ից գործող «Լիկուդի» հիմնադիրներից է: Բայց վերջերս կուսակիցներից շատերը վճռականորեն դեմ են Գազայից հեռանալու Շարոնի ծրագրին: Իսրայելցի մեկնաբաններից ոմանք աջերի հետ Շարոնի համագործակցության հնարավոր խզումը բնութագրում են «քաղաքական ցունամի» բառակապակցությամբ:

«Լիկուդը» թողնելու 77-ամյա Շարոնի որոշումը համարվում է վարչապետի ամենահամարձակ քայլը նրա ռազմաքաղաքական ամբողջ կարիերայի ընթացքում: Իսրայելական ԶԼՄ-ները տեղեկացնում են, որ «Լիկուդի» 40 պատգամավորներից 14-ն արդեն համաձայնել են մտնել Շարոնի նոր կուսակցության մեջ: Այդ 14 անձանցից 5-ը կառավարության անդամներ են:

Հավանական է, որ Շարոնին միանա նրա հին դաշնակից Շիմոն Պերեսը, որը նոյեմբերի 10-ի ընտրություններում չընտրվեց Աշխատանքի կուսակցության ղեկավարի պաշտոնում: BBC-ն նշում է, որ նրա այդ անհաջողությունն էլ հենց հանգեցրեց ներկայիս քաղաքական ցնցումներին:

Պ. Ռ.

Ֆրանսիայում կբեմադրվի Չուխաջյանի «Լեբլեբիջին»

2006 թ. Ֆրանսիայում Հայաստանի տարվա շրջանակներում արվեստասեր հանրությանը կներկայացվի 19-րդ դարում Կոստանդնուպոլսում ապրած եւ ստեղծագործած հայ կոմպոզիտոր Տիգրան Չուխաջյանի (1837-1898) թերեւս ամենահայտնի օպերետը՝ «Լեբլեբիջի Հոր-հոր աղան», որը ծանոթ է նաեւ «Կարինե» անունով:

Ֆրանսիական «Օպերետ» եռամսյա հանդեսը տեղեկացնում է, որ «Տիգրան Չուխաջյան» հետազոտական կենտրոնը եւ «Հայ մշակույթի եւ արվեստի զարգացման ու տարածման վարչությունը» մտահղացել են ֆրանսերեն ներկայացնել արեւմտահայ կոմպոզիտորի օպերետային գլուխգործոցը, որը երբեւէ չի ներկայացվել Ֆրանսիայում, բայց հայտնի է եւ բարձր է գնահատվում Հայաստանում:

«Կարինեն» ֆրանսերենի է փոխադրել Ժերալդ Փափազյանը, որն անցյալում թարգմանել է հայկական օպերաներ. Տիգրան Չուխաջյանի «Արշակ Երկրորդը» 2001 թ. բեմադրվեց Սան Ֆրանցիսկոյի օպերայում, Արմեն Տիգրանյանի «Անուշը» 1981 թ. եւ ապա 2001 թ. Միչիգանի օպերային թատրոնում (1981 թ. արժանացավ քննադատների մրցանակին): Բացի դրանից, Փափազյանը 15 թատերական բեմադրություններ է իրականացրել Կահիրեում, Լոս Անջելեսում, Լոնդոնում եւ Փարիզում:

«Կարինեի» ֆրանսերեն փոխադրությունը հուլիսի 4-ին առաջին անգամ հանրությանը ներկայացվեց Փարիզի «Թեատր դյու Ժիմնազ» թատրոնում՝ «Արտիստական գործունեության ֆրանսիական ընկերակցության» օժանդակությամբ: Տիգրան Չուխաջյանը, որը Միլանում հիմնավոր երաժշտական կրթություն ստացած (1861-64 թթ.) արեւելքի առաջին կոմպոզիտորն է, «Լեբլեբիջի Հոր-հոր աղա» օպերետը գրել է 1876 թ. ըստ Թագվոր Նալյանի լիբրետոյի: Օպերետի լիբրետոն ունեցել է իտալերեն, թուրքերեն, հայերեն տարբերակներ: Խորհրդային Հայաստանում 1943 թ. «Կարինեն» բեմադրվեց Թադեւոս Սարյանի հայերեն փոխադրությամբ, իսկ 1967 թ. նկարահանվեց նույնանուն ֆիլմ-օպերետը:

«Օպերետ» հանդեսի բնորոշմամբ, հայաստանյան բեմադրություններում բացակայում են «Լեբլեբիջիում» նախատես եղած արեւելյան մոտիվները, որոնք Չուխաջյանի ստեղծագործության մեջ վարպետորեն զուգորդված են եվրոպական երաժշտությանը: Նախնական թուրքերեն լիբրետոն եւ հետագա հայերեն փոխադրությունները հիմք ընդունելով՝ 1991 թ. փետրվարին Ժերալդ Փափազյանն իրականացրեց հայերեն նոր բեմադրություն, հաշվի առնելով ստեղծագործության ամբողջական երաժշտական տարբերակը:

Կոստանդնուպոլսում 19-րդ դարի կեսերին ստեղծված հայկական թատերախմբերն Օսմանյան կայսրությունում պրոֆեսիոնալ թատրոնի հիմքը դրեցին: Մասնավորապես 1846-66 թթ. գործում էր Հովհաննես Գասպարյանի «Արամյան թատրոնը», որն առաջին պրոֆեսիոնալ դրամատիկ թատրոնն էր՝ կրկեսի հետ միաձուլված: 1861 թ. հիմնված «Արեւելյան թատրոնը» ձեւավորեց արեւմտահայ դերասանական դպրոցը:

1872 թ. Չուխաջյանը հիմնեց «Օպերետի օսմանյան թատրոնը», որը հայերի հետագա հալածանքների տարիներին կրում էր «Թուրքական օպերետների հայ թատերախումբ» անունը: 1868-82 թթ. Պոլսում գործում էր նաեւ Հ. Վարդովյանի թատրոնը: 1908-14 թթ. քաղաքի մշակութային կյանքի զարդը դարձան հանճարեղ Վահրամ Փափազյանի ելույթները: Պոլսահայ թատրոնը գոյատեւեց մինչեւ 1923 թ.:

«Կարինեն» աշխույժ, զվարճալի եւ հումորով առլեցուն սիրային պատմություն է, որի ֆրանսիական բեմադրությունն իրականացվում է նաեւ Ժան-Ղնի Վիվիենի եւ Քրիստոֆ Ռամոնի մասնակցության շնորհիվ: Նրանք Ժերալդ Փափազյանին օգնել են տեքստի եւ երգերի բառերի վերջնամշակման գործում:

Առայժմ պատրաստ է օպերետի միայն երգվող տարբերակը: Կարինեի դերերգը հիանալի կատարում է Անյա Վողնյակը՝ ուրիշ մեներգիչների եւ «Վոկալիտա» երգչախմբի ընկերակցությամբ: Ամբողջական բեմադրությունը կիրականացվի 2006 թ.:

Պ. ԲԵՆԻԽՅԱՆ

Մեր եւ մեր պապերի հայրենիքն այսօր

Վարագա վանքի պատից թուրքական դրոշ է կախված՝ հայկական խաչը ծածկելու համար, իսկ վանքում արդեն խանութ է: Այս տեսարանը ցնցել է ուխտավորներին, բայց սա դեռ սկիզբն էր, առջեւում Սբ Սուրբ Կարապետ վանքն էր՝ վերածված այծերի ապաստարանի, Կարսի եկեղեցին՝ մզկիթի, իսկ Վանի Սուրբ Առաքելոց վանքը հողին է հավասարվել: Պատմական հայրենիք ուխտի մեկնած Հայաստանի եւ սփյուռքի երիտասարդները պատմությունը խեղաթյուրող այս փաստերի ականատեսն են դարձել, որոնցում, այնուամենայնիվ, անջնջելի են հայկական 1000-ամյա մշակույթի հետքերը:

Հայաստանի, Ջավախքի, ԱՄՆ-ի, Կանադայի հայ երիտասարդները տասներկու օր շարունակ շրջել են Արեւմտյան Հայաստանում, տեսել են Կարինի, Կարսի, Վանի, Անիի, Երզնկայի, Բինգյոլի տեսարժան վայրերը:

Ուխտագնացության նպատակը մեկն է եղել՝ արձանագրել եւ համակակիցներին փոխանցել իրենց տեսածը: Երիտասարդներն այնուհետեւ որոշել են ցուցահանդես կազմակերպել եւ միտումնավոր ցուցահանդեսի համար թեմա չեն ընտրել: Ասում են՝ յուրաքանչյուր ոք դիտելուց հետո իր մտքում թեմա կունենա: Հեղինակ Սերգո Ղարաբաղցյանի լուսանկարներում են պատմության 180 քարե վկաները: Ուխտագնացությունից առաջ նա գիտեր, որ գնում է ավելացնելու երկրի քարակերտ, խաչքարաձև մասունքների հետեւից: Տպավորությունները սպասածից էլ զարհուրելի են եղել:

«Այնտեղ գրեթե բոլորը քրդերի տներ էին, ու հիմնականում տները սարքել էին վանքի սրբատաշ քարերով եւ վայրենու պես: Մենք այնտեղ պահպանված տեսանք ոչ թե տաճար, խաչ կամ ասենք հիսուն տարվա պատմություն, այլ հազար տարվա հող: Այն դեռ շատ ասելիք ունի մեր պապերի մասին: Հենց տեսնում ես, ուզում ես շփվել, ցույց կա, ասելիք կա, դա փոխանցվում էր բոլորիս»:

Սբ Սուլուխի կամուրջ, որտեղ բացվում են ֆիդայական-հերոսական պատմության էջերը, Գնունիների ամրոց, Անիի մայր տաճար. այս բոլորը Սերգո Ղարաբաղցյանի բնորոշմամբ մեր երկրի մասունքներ են, որ գողացված են, բայց պատմության հավերժ ու ճշմարտախոս վկաներն են. «Քաղաքներում, որտեղ, որ լինում էինք, հայկական տներ էին, պահպանվել էին, տուն կար, որ պատուհանից ներս էիր նայում՝ քեզ թվում էր գաղթի ժամանակ դրանից դուրս են եկել ու էլ մարդ չի մտել»:

«Մենք համոզված ենք, որ այդ տների տերերը վերադառնալու են», վստահ ասում են Սերգո Ղարաբաղցյանն ու պատմական հայրենիք այցելած նրա ընկերները: Լուսանկարներով պատմական հայրենիքը ներկայացնելը նրանց համար նախ՝ ահազանգ է եւ հայ երիտասարդներին սթափեցնելու կոչ է, որ սեփական հողերին տեր կանգնեն, քանի դեռ պատմական վկաները խոսում են:

Սերգո Ղարաբաղցյանի լուսանկարներն առիթ կունենան դիտելու ոչ միայն մայրաքաղաքի այցելուները: Ցուցահանդեսը շրջելու է Երեւանի բուհերում, այնուհետեւ մարզերում, Արցախում եւ Ջավախքում:

ՎԱՅՈՒՆԻ ԱՍԱՏՐՅԱՆ

Զգուշացե՛ք. պարզվել է Վարուժան Նալբանդյանի նոր հասցեն

Հապա պատկերացրեք, թե ինչ կլիներ մեզ հետ, եթե Վարուժան Նալբանդյանը մեր այս ժամանակներում չապրեր Երեւան քաղաքում, եւ մենք չապրեինք Վարուժան Նալբանդյանի ժամանակներում: Երեւանի աղը պակաս կլիներ, խոսքերն անհամ, անալի կլինեին, եւ մեր ժամանակների պատմությունը կսահմանափակվեր սոսկ քաղաքական գործիչների նախընտրական ճառերով ու Ազգային ժողովի հսկա էկրանում իրականացվող հարցուպատասխաններով: Բայց, փառք Աստծո, կա Վարուժան Նալբանդյանը եւ վերջերս հրատարակել է իր հերթական հասցեն՝ անչափ կարեւոր մի դասագիրք բոլորիս համար: Գրողները եւ Հայաստանի գրողների միության գրողները, ամուսնացած կանայք եւ հաշվապահները, թարգմանիչներն ու հիվանդները, հարգելի ռադիոլսողներն ու ստորադրյալները... այսինքն՝ բոլորս, այս դասագիրքը թեփ տակ դրած հիմա պետք է շրջենք Երեւան քաղաքում, երթեւեկենք երթուղային տաքսիներով, երբեմն մտնենք խմբագրատներ, որտեղ օրվա հացի հարցը լուծենք: Այստեղ մեզ նայում են՝ ինչպես խենթերի, սակայն վաղը, մյուս օրը, տասը, քսան, հարյուր տարի հետո պիտի հպարտանան, որ ճանաչել են Վարուժան Նալբանդյանին: Է՛, հանճարների ճակատագիրն է դա (խոսքը, իհարկե, Վարուժան Նալբանդյանի մասին է եւ ոչ թե՝ մեր):

Ամեն դեպքում «Ծիծաղախիս տոլմա առողջարանում» գիրքը, որը տպագրվել է «Վան Արյան» տպագրատանը, ունի մի առաջնորդող, ըստ որի բոլորը ծիծաղում են բոլորի վրա: Միայն փիլիսոփան է, որ ինքն իր վրա է ծիծաղում, ուստի հանդուրժում է ուրիշների ծիծաղները:

Ասացինք, որ Վարուժան Նալբանդյանը մեր ժամանակների տարեգիրն է: Սակայն նա միաժամանակ մարդկության պատմության կենսագիրն է, որովհետեւ իր այս հասցեում գնացել-հասել է մինչեւ Ադամ ու Եվա եւ մի շարք կարեւոր պարզաբանումներ արել, մի շարք վարկածներ առաջ քաշել:

Ըստ նրա վարկածներից մեկի՝ Եվան կույս չի եղել, երբ նրան առաջին անգամ սիրել է Ադամը: Թեեւ հանգամանքների բերումով ինքը քննություն չի կատարել հանցանքի վայրում, բայց անչափ կարեւոր ու հետաքրքրական մանրամասներ է պարզել եւ ներկայացրել իր «Զեկուցագրում» (էջ 98-99):

Որպես մարդասեր, այսինքն՝ հումանիստ (սա բնավ չի նշանակում, որ Վարուժան Նալբանդյանը հում նիստեր ունի) եւ որպես փիլիսոփաբժիշկ նա առաջարկում է երկարակեցության իր դեղատոմսը: Ըստ Վարուժան Նալբանդյանի՝ «Ծնվելը նրա համար է, որ արգանդից չմեռնենք: Տափակությունը նրա համար է, որ ծիծաղից չմեռնենք: Թշնամությունը նրա համար է, որ ինքնաբավարարվածությունից չմեռնենք: Անտարբերությունը նրա համար է, որ սիրուց չմեռնենք: Խմիչքը նրա համար է, որ վշտից չմեռնենք: Արհամարհությունը նրա համար է, որ խեղճությունից չմեռնենք: Անամոթությունը նրա համար է, որ ամոթից չմեռնենք: Պորտերը նրա համար են, որ ուտման ծարավից չմեռնենք...»: Եվ այսպես շարունակ:

Ըստ Վարուժան Նալբանդյանի՝ մարդն անչափ բարդ երեւույթ է: «Հիսուս, Հուդա, փարիսեցի, Պիղատոս սատանա՝ այդ հինգ մասերի ճնշման տակ մարդը պետք է որոշի, թե ինքը ցավերն ու երանությունները ումից պիտի ստանա՝ տանելու համար մինչեւ գերեզման»:

Վարուժան Նալբանդյանը համոզված է, որ մարդը բանական կենդանի է: Բայց մարդ կա, որն ավելի բանական է, քան կենդանի: Մարդ էլ, որն ավելի կենդանի է, քան բանական...

Անչափ կարեւոր այս դասագիրքը, սակայն, հակացուցված է մարդկային շատ որակների: Խորհուրդ չի տրվում այն կարդալու, օրինակ, ալիմենտատուին, որովհետեւ վերջինս իրեն կարող է բախտավոր համարել այն ժամանակ միայն, եթե սեփական երեխայի համար է վճարում:

Գիրքը խորհուրդ է տրվում կարդալու ամուսնացած կանանց, որովհետեւ ամուսնացած կինը պետք է հաստատ իմանա, որ իբրեւ այրի՝ նա բարձր է գնահատելու թունավորման պատճառով այն աշխարհ գնացած հանգուցյալ ամուսնուն:

Այս գիրքը զգուշացնում է գրողին, որովհետեւ եթե վերջինս նոր թեմա է գտել, վա՜յ նրա գլխին, եթե հին թեման է գրողին գտել՝ վա՜յ թեմայի գլխին:

Դերասանը պետք է միամիտ չլինի. «Ծափերին մի հավատա. հանդիսատեսի վատ սովորությունն է»:

Անչափ կարեւոր խորհուրդ ապերախտներին. «Ապախտացիր ուրիշի ապերախտությամբ, որ ինքդ քո ազգում ազնվանաս»:

Թարգմանիչներին անչափ կարեւոր մի խորհուրդ. «Թարգմանելուց առաջ սովորիր կարդալ»...

Անչափ շատ ու կարեւոր խորհուրդներ կան Վարուժան Նալբանդյանի «Ծիծաղախիս տոլմա առողջարանում» գրքում, եւ խորհուրդ է տրվում այն անպայման ընթերցել, եթե, իհարկե, կարողանաք ձեռք բերել:

Սակայն գիրքը չի վաճառվելու ստորադրյալներին, վախկոտներին, հեռուստադիտողներին, Հայաստանի Ազգային ժողովի պատգամավորներին, կոմպոզիտորներին... Ասված չանի, որ նրանց ձեռքն ընկնի այս գիրքը. այնպիսի՜ բաներ կիմանան իրենց մասին, այնպիսի՜ բաներ, որ ավելի լավ է չիմանան...

Ամեն դեպքում գիրքը վաճառվում է, հաս-հաս...

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՅԱՆ

ԾԱՂՐԱՆԿԱՐՉԻ ԱՉՔԵՐՈՎ

Նալբանդյանն «առեւանգեց» Ֆեդերերի «Մերսեդեսը»

Շվեյցարացի թենիսիստի ռեկորդները չկայացան

Արգենտինահայ թենիսիստ Դավիթ Նալբանդյանը պրոֆեսիոնալ թենիսիստի իր կենսագրությունում ամենամեծ նվաճմանը հասավ: Շանհայում ավարտված թենիսի աշխարհի ոչ պաշտոնական առաջնությունում Նալբանդյանն իրեն պարզապես գերազանց դրսեւորեց: Եզրափակիչում հաղթելով Ռոջեր Ֆեդերերին, Նալբանդյանը նվաճեց գլխավոր մրցանակը՝ «Մերսեդես-350» մակնիշի ավտոմեքենան ու 1 մլն 400 հազար դոլար պարգեւավճարը:

Մինչ եզրափակիչ մտնելը Նալբանդյանը կիսաեզրափակիչում հաղթահարել էր ռուսաստանցի Նիկոլայ Դավիդենկոյի դիմադրությունը: Ընդ որում, առաջին խաղափուլում Դավիթը մրցակցին հաղթել էր 6-0 հաշվով, ինչը նման բարձր կարգի մրցաշարերում հազվադեպ է պատահում: Ճիշտ է, երկրորդ խաղափուլում գործը հասավ թայ-բրեյքին, սակայն այն եւս հաջող էր արգենտինահայ թենիսիստի համար (7-5): Էլ ավելի համոզիչ էր Ռոջեր Ֆեդերերի հաղթանակը կիսաեզրափակիչում Գաստոն Գաուդիոյի նկատմամբ (6-0, 6-0):

Եվ այսպես, եզրափակիչում ուժերը չափեցին թենիսիստների դասակարգման ցուցակի առաջատար Ռոջեր Ֆեդերերն ու Դավիթ Նալբանդյանը: Վճռորոշ հանդիպումն աչքի ընկավ պայքարի արտակարգ լարվածությամբ: Մրցակիցները ստիպված էին կորտում 4 ժամ 33 րոպե անցկացնել՝ ուժեղագույնին որոշելու համար: Առաջին երկու խաղափուլերը Նալբանդյանի համար անհաջող դասավորվեցին: Երկուսում էլ նա մրցակցին զիջեց թայ-բրեյքում (6-7, 6-7): Թվում էր, թե մրցամարտի բախտը վճռված է: Սակայն Նալբանդյանն ուժ գտավ փոխելու մրցակցության ընթացքը: Փոխելով սեւ մարզաշապիկը եւ հագնելով դեղնավունը, Նալբանդյանը կարծես երկրորդ շնչառությունը բացեց: Նա վստահ անցկացրեց հաջորդ երկու խաղափուլերը եւ արժանի հաղթանակ տոնեց (6-2, 6-1): Ամեն ինչ պետք է վճռվեր 5-րդ խաղափուլում: Այն եւս դրամատիկ պայքարում անցավ: Նալբանդյանը խաղափուլը շահում էր 4-0 հաշվով: Սակայն կամային հատկանիշներ դրսեւորեց նաեւ Ֆեդերերը՝ առաջ անցնելով հաշվի մեջ: Բայց վերջնամասում կրկին փայլեց Նալբանդյանը: Թայ-բրեյքում նա կարողացավ կտրուկ նժարն իր կողմը թեքել եւ վերջնական հաղթանակ տոնել:

Այս հաղթանակն առավել եւս արժեքավոր է, քանի որ Ռոջեր Ֆեդերերը վերջին 2,5 տարում դեռ չէր պարտվել եզրափակիչ մրցախաղում՝ շահելով 24 մրցաշար: Իսկ ընդհանրապես, այս մրցաշրջանում Ֆեդերերն ընդամենը չորրորդ պարտությունը կրեց: Դավիթ Նալբանդյանը թույլ չտվեց Ֆեդերերին մի քանի ռեկորդներ գերազանցել: Ընդհատվեց 35 խաղից բաղկացած Ֆեդերերի-անընդմեջ հաղթանակների շարքը եւ նա չկարողացավ կրկնել Ջոն Մաքենրոյի ռեկորդը, որը 1984 թ. տոնել էր 82 հաղթանակ՝ կրելով ընդամենը 3 պարտություն: Չկայացավ նաեւ Ջոն Մաքենրոյի մեկ այլ ռեկորդի կրկնությունը՝ 25 անընդմեջ հաղթանակ եզրափակիչ մրցախաղերում:

Հետաքրքրական է, որ եզրափակիչ հանդիպումից հետո Նալբանդյանը կատակով դիմելով Ֆեդերերին, ասել էր. «Ռոջեր, մի անհանգստանա, դու դեռ բազում մրցախաղերում կհաղթես»: Իսկ վերջինս էլ արժանին էր մատուցել մրցակցին. «Շնորհավորում եմ Դավիթին: Իրոք մեծ քաջություն պիտի ունենալ, որպեսզի կարողանաս ուժերդ վերագտնել ու երկու պարտված խաղափուլերից հետո թայ-բրեյքում շահես մրցախաղը: Դավիթը հաղթեց ինձ եւ արժանիորեն նվաճեց չեմպիոնի տիտղոսը»:

Այս հաղթանակը Նալբանդյանի պրոֆեսիոնալ թենիսիստի կենսագրությունում ընդամենը չորրորդն էր: 2002 թ. նա հաղթող էր ճանաչվել Էստորիլի եւ Բազելի մրցաշարերում, իսկ այս տարի նվաճել էր Մյունխենի մրցաշարի հաղթողի կոչումը: Նշենք նաեւ, որ մինչ Շանհայի մրցաշարի մեկնարկը նա թենիսիստների դասակարգման ցուցակում 11-րդ տեղում էր եւ իրավունք էր ստացել մասնակցելու միայն վնասվածք ունեցող թենիսիստների հրաժարվելու շնորհիվ: Եվ Նալբանդյանը գերազանց օգտագործեց իր հնարավորությունը:

1974 թ. հետո նա դարձավ առաջին արգենտինացին, որ հաղթող ճանաչվեց տարվա եզրափակիչ մրցաշարում: 1974 թ. հաջողությունն ուղեկցել էր Գիլերմո Վիլասին: Իսկ ահա Ռոջեր Ֆեդերերին չհաջողվեց 4-րդ տարին անընդմեջ նվաճել աշխարհի ոչ պաշտոնական չեմպիոնի տիտղոսը: Նա կրկնել էր ռումինացի Իլիե Նաստասեի (1971-1973 թթ.) եւ Իվան Լենդլի (1985-1987 թթ.) ռեկորդային ցուցանիշները:

Հարձակում նախկին թենիսիստի վրա

Ռուսաստանցի հայտնի թենիսիստ Անդրեյ Չեսնոկովի վրա անհայտ անձինք են հարձակվել եւ վիրավորել հրազենից: Դժբախտ պատահարը տեղի է ունեցել Դնեպրոպետրովսկում, որտեղ անցկացվում էր «Պրիվատբանկի գավաթի» մրցաշարը: Հարձակումը տեղի է ունեցել կիրակի գիշերը, երբ Չեսնոկովը մարոկկացի թենիսիստի ու երկու կանանց հետ դուրս է եկել «Ռետրոտայր» ռեստորանից: Ըստ Չեսնոկովի, նրանց հետեւից դուրս են եկել երիտասարդ տղաներ, որոնք վիրավորական արտահայտություններ են թույլ տվել կանանց հասցեին: Նրանց ձեռքին ատրճանակ է եղել: Չեսնոկովը ոտքով հարվածել է հարձակվողներից մեկին, իսկ մյուսը հրազենից վիրավորել է նախկին թենիսիստին, որին տեղափոխել են հիվանդանոց:

Ոստիկանությանը հաջողվել է ձերբակալել Չեսնոկովի վրա կրակողին: Ինչպես պարզվել է, նա երկու ռետինե փամփուշտով վիրավորել է

Չեսնոկովին որովայնի շրջակայքում: Ներկայումս թենիսիստը բուժվում է Դնեպրոպետրովսկի հիվանդանոցում: Ոստիկանությունը գրանցված միջադեպը որակել է որպես խուլիգանական արարք:

Վերջին շրջանում Չեսնոկովին անախորժությունները հաճախակի են հետապնդում: Այսպես, անցյալ տարի, Փարիզի վճռաբեկ դատարանի որոշմամբ, հարկերից խուսափելու համար Չեսնոկովը պայմանականորեն դատապարտվել էր 8 ամսվա բանտարկության եւ 7,5 հազար եվրո տուգանքի: Ըստ դատական ատյանների, Չեսնոկովը 1994-95 թթ. Ֆրանսիայում գտնվելիս թաքցրել էր հարկային մարմիններից իր եկամուտները: Թենիսիստն այդ մեղադրանքները ժխտում էր: 2000 թ. սեպտեմբերի 22-ին Փարիզի դատարանը նրան մեղավոր էր ճանաչել մոտ 1,5 մլն եվրոյի եկամուտները թաքցնելու համար եւ նրան դատապարտել էր պայմանական 2 տարվա ազատազրկման ու 30400 եվրո տուգանքի էր ենթարկել: Չեսնոկովը բողոքարկել էր որոշումը եւ տուգանքը հասցրել էին 7,5 հազար եվրոյի:

2003 թ. ֆրանսիական ոստիկանությունը ձերբակալել էր Չեսնոկովին կնոջ վրա հարձակվելու համար: Նրան ոստիկանական տեղամաս էին տեղափոխել, որտեղ պարզվել էր, որ կինը նոր էր վերադարձել Հոլանդիայից, որտեղ ժամանակ էր անցկացրել սիրեկանի հետ: Եվ, քանի որ կինը չէր բողոքել, Չեսնոկովին ազատ էին արձակել:

Հայաստանից երկու ըմբիշ

Հունահռոմեական ոճի հայ երկու ըմբիշներ՝ Կարեն Մնացականյանը (60 կգ) եւ Արսեն Ջուլֆալակյանը (74 կգ) կմասնակցեն նոյեմբերի 25-27-ը Ֆրանսիայի Նիցա քաղաքում կայանալիք ֆրանսիացի հանրաճանաչ ըմբիշ Անրի Դուկլանի անվան ավանդական միջազգային մրցաշարին: Սովորաբար այդ մրցումներին մասնակցում են առաջատար մի շարք երկրների մարզիկներ: Ըստ հունահռոմեական ոճի ըմբշամարտի Հայաստանի հավաքականի գլխավոր մարզիչ Լեւոն Ջուլֆալակյանի, ֆինանսական միջոցների առկայության դեպքում ավելի մեծ թվով հայ ըմբիշներ կմասնակցեին մրցաշարին:

Արշակ Մալումյանը բրոնզե մրցանակակիր

Ինչպես տեղեկացրել էինք նախորդ համարում, Չինաստանում ընթացող բռնցքամարտի աշխարհի առաջնությունում Հայաստանը ներկայացնող 6 բռնցքամարտիկներից միայն Արշակ Մալումյանին էր հաջողվել մտնել կիսաեզրափակիչ՝ իր համար ապահովելով առնվազն բրոնզե մեդալը: Ցավոք, հայ բռնցքամարտիկին չհաջողվեց ավելի ազնիվ մետաղից մեդալ նվաճել: Կիսաեզրափակիչում Մալումյանը 10-20 հաշվով պարտվեց խորվաթ բռնցքամարտիկ Մարիո Սիվոլիչից եւ արժանացավ բրոնզե մեդալի: Իսկ մինչեւ 81 կգ քաշային կարգում չեմպիոն դարձավ ղազախստանցի Երդոս Ջանաբերգենովը, որը եզրափակիչ մենամարտում 27-12 հաշվով պարտության մատնեց հայ բռնցքամարտիկին հաղթած Սիվոլիչին:

Առաջնությունում բավական հաջող հանդես եկավ Ռուսաստանի հավաքականը՝ նվաճելով 3 ոսկե եւ 1 բրոնզե մեդալ: Թիմային հաշվարկով ռուսները գրավեցին 2-րդ տեղը: Ռուսներին առաջին ոսկե մեդալը պարգեւեց մինչեւ 57 կգ քաշային Ալեքսեյ Տիշչենկոն: Բուլղարիան ներկայացնող բռնցքամարտիկ Ալեքսեյ Շայդուլինի հետ մենամարտում Տիշչենկոն արդեն առաջին ռաունդում բացահայտ առավելության հասավ, որի պատճառով մրցակցի մարզիչները ստիպված էին դադարեցնել մենամարտը եւ ընդունել իրենց սանի պարտությունը:

75 կգ քաշային կարգի եզրափակիչ մենամարտն էլ ավարտվեց ժամկետից շուտ: Այստեղ 2-րդ ռաունդում մրցավարն, ի նշան ուկրաինացի Իսմայիլ Սիլախի նկատմամբ ռուսաստանցի Մատվեյ Կորոբովի բացահայտ առավելության, դադարեցրեց հանդիպումը եւ հաղթանակը շնորհեց ռուս բռնցքամարտիկին: 3-րդ ոսկե մեդալը ռուսաստանցի հավաքականին պարգեւեց մինչեւ 91 կգ քաշային Ալեքսանդր Ալեքսեեւը: Ի տարբերություն իր հայրենակիցների, նա չեմպիոն հռչակվեց առանց ռինգ դուրս գալու, քանի որ մրցակիցը՝ ադրբեջանցի Էլչին Ալիզադեն, չէր ներկայացել հանդիպմանը:

Թիմային հաշվարկում առաջին տեղը գրավելու համար ռուսաստանցիներին հարկավոր էր հաղթանակ տոնել նաեւ գերծանր քաշայինների մրցավեճում: Սակայն Ռոման Ռոմանչուկը չկարողացավ առավելության հասնել կուբացի Օդլանյեր Սոլիս Ֆոնտեի նկատմամբ: Այդ հաղթանակի շնորհիվ Կուբայի հավաքականը թիմային հաշվարկում գերազանցեց մրցակիցներին: «Ազատության կղզու» ներկայացուցիչները Չինաստանում ոսկե մեդալներ նվաճեցին քաշային 11 կարգերից 4-ում: Բացի Ֆոնտեից, աշխարհի չեմպիոններ հռչակվեցին նաեւ Էրիսլանդի Լարա Սանտոյան (69 կգ), Իորդանիս Ուգաս Էռնանդեսը (60 կգ), Գիլերմո Ռիգոնդո Օրտիսը (54 կգ):

Մինչեւ 48 կգ քաշային կարգում աշխարհի չեմպիոնի կոչումը նվաճեց չին բռնցքամարտիկ Ժու Շի Մինը, որը եզրափակիչում պարտության մատնեց հունգարացի Պավել Բեդակին: Քաշային մյուս կարգում (51 կգ) չեմպիոն հռչակվեց կորեացի Օկ Սուն Լին՝ առավելության հասնելով կուբացի Անդրի Լաֆիտա Էռնանդեսի նկատմամբ: Ղազախստանին երկրորդ ոսկե մեդալը պարգեւեց մինչեւ 64 կգ քաշային կարգում հանդես եկած Սերիկ Սապիեւը, որը հաղթեց ուզբեկստանցի Դիլշոդ Մահմուդովին:

Ուժերի ստուգատես Փարիզում

Անաստասիա Գրեբյոնկինա-Վազգեն Ազրոյան պարային զույգը նախապատրաստվում է Թուրինում կայանալիք ձմեռային օլիմպիական խաղերին: Մեր գեղասահորդները մասնակցել են Փարիզում անցկացված Գրան պրիի խաղարկությանը: Եզրափակիչ մրցաշարում, պարային երեք մրցաձեւերի ընդհանուր արդյունքներով Հայաստանը ներկայացնող զույգը 12 մասնակիցների մեջ գրավել է 9-րդ տեղը: Գլխավոր մրցանակը նվաճել է Ելենա Գրուշինա-Ռուսլան Գոնչարով պարային զույգը (Ուկրաինա):

Դարչինյան-Կելի մենամարտը կկայանա

Ինչպես տեղեկացրել էինք, IBF-ի վարկածով 50,8 կգ քաշային կարգում պրոֆեսիոնալ բռնցքամարտի աշխարհի չեմպիոն Վախթանգ Դարչինյանի եւ իռլանդացի Դեմյեն Կելիի մենամարտը կազմակերպիչների մոտ ծագած ֆինանսական հիմնախնդիրների պատճառով հետաձգվել էր: Այն պետք է կայանար նոյեմբերի 25-ին: Հայտնի է դարձել նոր մենամարտի անցկացման ժամկետը: Այն կկայանա նախատեսվածից 2 օր ուշ՝ նոյեմբերի 27-ին, Մելբուռնում: Այդ մենամարտը կանցկացվի բռնցքամարտի շոու ծրագրի շրջանակներում: Այդ օրը տեղի կունենա նաեւ IBO-ի վարկածով աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսի համար վճռորոշ մենամարտը միջին քաշային բռնցքամարտիկներ ավստրալացի Շենոն Թեյլորի եւ իռլանդացի Ռայմոնդ Յովալի միջեւ:

Հեդրիկը հերթական ռեկորդը սահմանեց

Սոլթ Լեյք Սիթիում անցկացվող չմշկասահքի աշխարհի գավաթի խաղարկությունում անցյալ տարվա աշխարհի չեմպիոն Չադ Հեդրիկն աշխարհի նոր ռեկորդ սահմանեց՝ 1500 մ հաղթահարելով 1 րոպե 42,78 վրկ-ում: Նախկին ռեկորդը պատկանում էր Հեդրիկի հայրենակից, 2005 թ. աշխարհի չեմպիոն ամերիկացի Շանի Դեվիսին (1 րոպե 43,33 վրկ), որը սահմանվել էր նույն սահադաշտում, այս տարվա հունվարի 9-ին: Սա ընթացիկ մրցաշրջանում Հեդրիկի համաշխարհային 3-րդ ռեկորդն է: Մինչ այդ նա բարձրագույն նվաճումները գերազանցել էր 5000 եւ 3000 մ մրցատարածություններում:

Սիմենի բարեգործական քայլը

Անգլիայի հավաքականի նախկին դարպասապահ Դեյվիդ Սիմենը բարեգործական նպատակով համաձայնել է զոհաբերել մազերի «պոչիկը»: ITV հեռուստաալիքի ուղիղ եթերում վարսավիր Չարլզ Ուորթինգտոնը կտրել է նրա մազերի «պոչիկը», որը պետք է վաճառվի 10 հազար ֆունտ ստեռլինգով: Ստացված գումարը փոխանցվելու է Բոբի Մուրի հիմնադրամին, որն ուղղված է Մեծ Բրիտանիայում քաղցկեղային հիվանդությունների ուսումնասիրմանը: Սիմենը, որի զոքանչը եւս մահացել է քաղցկեղից, նշել է, որ նոր սանրվածքն իրեն դուր է գալիս:

էջը պատրաստեց ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

Ծանուցում

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՄԵՐԻԿՅԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ
Հատուկ դասընթացների բաժին

Հասարակության հետ կապերը (PR) հաղորդակցման նոր դարաշրջանում

Դասընթացը բաղկացած է՝

PR-Տեղեկատվության մանիպուլյացիա
1. Իրականություն եւ ընկալում
2. Ընկալման կառավարում
3. Տեղեկատվության կառավարում
4. Տեղեկատվության կառավարման փուլերը՝ տրամաբանական զարգացմամբ
5. Ոչ էթիկական (անօրեն) մանիպուլյացիա
6. Մանիպուլյացիայի ստեղծագործական ձեւեր
7. Տեղեկությունների իմաստային դիրքորոշում
8. Ներքին PR
9. Նորություններ
10. Մեդիա կապեր
11. PR մասնագետի խնդիրները տեղեկատվական գործընթացում
12. Ինտերնետ-PR
13. PR-ի դերը տեղեկատվության կառավարման համակարգում
14. PR ոլորտի մասնագետի նոր գործիքներ՝ առցանց հաղորդակցման միջոցներ
15. PR ակցիայի պլանավորում

Վճարման եւ գրանցման վերջին ժամկետը՝ 2005 դեկտեմբերի 5-ը, ժամը 16-00

Դասընթացի տեւողությունը. 2005 թ. դեկտեմբերի 6-ից մինչեւ 2006 թ. հունվարի 25-ը, երեքշաբթի, հինգշաբթի, ժամը 17:00-19:00 եւ շաբաթ օրերին, ժամը 15:00-17:00:

Դասընթացի վարձն է 35.000 դրամ (ներառյալ ԱԱՀ):

Դասընթացների գրանցման եւ վճարման համար դիմել Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի (ՀԱՀ) 19ա սենյակ, ժամը 9:00-17.30: Ներկայացնել անձնագիր եւ լուսանկար (3x4): Դռամարկղի աշխատանքային ժամերն են՝ 10:00-16:00, երկ.-ուրբ. (13:00-13.45 ընդմիջում):

Դասընթացում կընդգրկվեն նվազագույնը 10, առավելագույնը 30 դիմորդ:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար դիմեք ՀԱՀ-ի 19ա սենյակ, ժամը 9-17.30 կամ զանգահարեք 51-27-06 հեռախոսահամարով

E-mail:*extension@aua.am*; *http://www.aua.am./extens.htm*

Atos Consulting

Recruitment: Translator/Interpreter, Office Administrator
Support to the Rollout of Programme Budgeting in Armenia

The UK Department for International Development (DFID) has contracted Atos Consulting to implement the Support to the Rollout of Programme Budgeting in Armenia project. The objective of this project is to extend and strengthen programme budgeting in selected agencies of the Armenia public service.

We are looking for translators and an office administrator to work within our project to assist international consultants and local staff. The work is full time for a period of three years.

Translator/Interpreter

Requirements: Strong verbal and written skills in both English and Armenian, experience in verbal and written translation, strong communication skills, and an ability to work under pressure. The appointee will also need to demonstrate a willingness to exercise flexibility in the performance of additional duties as required and the occasional need to work irregular hours when urgent translation is required to meet tight project deadlines. There is a requirement to operate as part of a team and the role demands computer skills in MS Office, and excellent interpersonal and organisational skills.

Responsibilities: Translation of written materials from Armenian into English and vice versa, and the provision of interpretation to support international consultants in meetings with officials, at workshops and seminars, and other ongoing translation, as required.

Office Administrator

Requirements: Verbal and written skills in both English and Armenian, strong communication skills, ability to work under pressure, and a willingness to demonstrate flexibility in the performance of additional duties as required and the occasional need to work irregular hours to accommodate project deadlines and office requirements. The appointee will need to operate as part of a team and demonstrate excellent interpersonal and organisational skills.

Responsibilities: Office administration, including purchase of office supplies and payment of accounts, providing support to international consultants with their visits to Armenia, coordination of logistics of the office including arrangements for seminars, arranging meetings with counterparts, and other administrative tasks, as required. The appointee may, from time to time, also provide basic written translation (e.g. office letters and memoranda) and interpretation at meetings.

The deadline for receipt of CVs is Wednesday 23rd of November, at 17:00 hrs. Only short-listed applicants will be contacted, to arrange an interview.

Please contact: atosconsulting@netsys.am

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԳՆԱՆՇՄԱՆ ՀԱՐՑՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

«Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ն (պատվիրատու) «ՊԳԳ-ԳՀԾՁԲ-05/89» ծածկագրով կազմակերպում է գնանշման հարցում՝ ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարության կարիքների համար **Մխչյանում «Ցուլերի սերմնահեղուկի պահպանման ծառայությունների» ձեռքբերման նպատակով:** Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 675 ՀՀ դրամ փոխանցել «Արդշինինվեստբանկ» Հ/Հ 247010010343 «Կոմունննախագիծ» ՓԲԸ-ին եւ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետեւյալ հասցեով՝ ք. Երեւան, Կոմիտասի պ., 54/բ, հեռ.՝ 28-93-25, Ի. Քոչարյանին:

Հրավերը անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաեւ անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչեւ դրանց բացման պահը՝ գնանշման հարցման հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող՝ 10-րդ աշխատանքային օրը, ժամը 16.00-ն:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԳՆԱՆՇՄԱՆ ՀԱՐՑՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

«Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ն (պատվիրատու) «ՊԳԳ - ԳՀԾՁԲ - 05/90» ծածկագրով կազմակերպում է գնանշման հարցում՝ **ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարության կարիքների համար Կոտայքի տարածաշրջանում «Կովերի արհեստական սերմնավորման ծառայությունների» ձեռքբերման նպատակով:** Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 675 ՀՀ դրամ փոխանցել «Հայ-Ինվեստ» բանկ, «Հայջրնախագիծ ինստիտուտ» ՓԲԸ-ի N 115003450281 հաշվեհամարին եւ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետեւյալ հասցեով՝ ք. Երեւան, Կոմիտասի պ., 54/բ, հեռ.՝ 28-93-25, Ի. Քոչարյանին:

Հրավերը անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաեւ անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչեւ դրանց բացման պահը՝ գնանշման հարցման հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող՝ 10-րդ աշխատանքային օրը, ժամը 16.30-ին:

Վերջին հիշեցում

Հայաստանի Թեքեյան մշակութային միության ամենամյա մրցանակների շնորհման մասին

Շատ քիչ ժամանակ է մնացել հետեւյալ բնագավառներում աշխատանքների ներկայացման համար

1. Գեղարվեստական գրականություն
2. Երաժշտություն
3. Կերպարվեստ
4. Թատերական բեմադրություն
5. Գեղարվեստական լուսանկարչություն
6. Ճարտարապետություն
7. Ռադիոհեռուստատեսություն
8. Հումանիտար գիտություններ

Նշյալ ութ մրցանակներից յուրաքանչյուրին արժանացած անհատը կամ խումբը կստանա համապատասխան դիպլոմ եւ դրամական պարգեւ:

Մրցանակների հավակնելու իրավունք ունեն ստեղծագործողներ ինչպես Հայաստանից, այնպես էլ սփյուռքից:

Մրցանակի կարող են ներկայացվել 2004 թվականին ստեղծված աշխատանքները:

Մրցույթին իրավունք ունեն գործեր ներկայացնել Հայաստանի ստեղծագործական միությունները, ՀՀ նախարարությունները, ՀՀ ԳԱ ակադեմիան, բուհերը, հասարակական կազմակերպությունները, հրատարակչությունները, զանգվածային լրատվական միջոցները, սփյուռքահայ կազմակերպությունները:

Մրցույթին չեն կարող աշխատանքներ ներկայացնել ՀԹՄՄ կենտրոնական վարչության եւ մրցանակներ շնորհող հանձնաժողովի անդամները:

Գործերն ընդունվում են ներկայացնող կազմակերպության պաշտոնական երաշխավորությամբ՝ հաստատված կնիքով:

Գործերն ընդունվում են հետեւյալ հասցեով՝ Երեւան, Խանջյան 50, Թեքեյան մշակութային միություն, մրցանակներ շնորհող հանձնաժողովին:

Գործերի ընդունման ժամկետը՝ մինչեւ 2005 թ. դեկտեմբերի 1-ը:

Լրացուցիչ անվանակարգ

«Արա եւ Մարալ» մանկապատանեկան մրցանակ

Հայաստանի Թեքեյան մշակութային միությունը վերջերս հաստատեց «Արա եւ Մարալ» մրցանակ՝ մանուկների եւ պատանիների համար ստեղծված լավագույն աշխատանքների համար:

* Մրցանակը շնորհվում է գրականության, երաժշտության, կինոյի, թատրոնի, հեռուստատեսության եւ կերպարվեստի բնագավառներում:
* Մրցանակին հավակնելու իրավունք ունեն ստեղծագործողներ Հայաստանից:
* Մրցանակի կարող են ներկայացվել 2004 եւ 2005 թվականներին ստեղծված աշխատանքները:
* Մրցույթին իրավունք ունեն գործեր ներկայացնելու Հայաստանի ստեղծագործական միությունները, ՀՀ նախարարությունները, հասարակական կազմակերպությունները, հրատարակչությունները, զանգվածային լրատվական միջոցները:
* Մրցույթին չեն կարող աշխատանքներ ներկայացնել ՀԹՄՄ կենտրոնական վարչության եւ մրցանակներ շնորհող հանձնաժողովի անդամները:
* Գործերն ընդունվում են ներկայացնող կազմակերպության պաշտոնական երաշխավորությամբ՝ հաստատված կնիքով:
* Մրցանակի արժանացած անհատը կամ խումբը կստանա համապատասխան դիպլոմ եւ դրամական պարգեւ (1000 դոլարին համարժեք դրամ):
* Գործերն ընդունվում են հետեւյալ հասցեով՝ Երեւան, Խանջյան 50, Թեքեյան մշակութային միություն, «Արա եւ Մարալ» մրցանակ շնորհող հանձնաժողովին:
* Գործերի ընդունման ժամկետը՝ մինչեւ 2005 թ. դեկտեմբերի 30-ը:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հրատարակվել է ՀՀ ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարարության «Գնումների պաշտոնական տեղեկագրի» 2005 թվականի N 13(78) համարը, որում հրատարակվել են հետեւյալ նյութերը՝

- ՀՀ ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարարի հրամաններ
- Թվով 3 փոփոխություններ
- Թվով 55 բաց մրցույթների մասին հայտարարություններ
- Թվով 250 կնքված գնման պայմանագրերի մասին հայտարարություններ
- Թվով 123 չկայացած մրցույթների մասին հայտարարություններ
- Թվով 1 հայտարարություն

ՀՀ ՖԻՆԱՆՍՆԵՐԻ ԵՎ ԷԿՈՆՈՄԻԿԱՅԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Շտապ վաճառվում է

3 սենյականոց բնակարան Սասունցի Դավիթ արձանի դիմաց, հինգ հարկանի շենքի առաջին բարձր հարկում (նկուղային հարկը՝ բնակելի): 110 քառ./մ, արեւկող, սանհանգույցը եւ էլեկտրալարերը՝ փոխված են, սալիկապատ, բարվոք վիճակում, ջուրը՝ մշտական, շուտով՝ գազ, ունի բացօթյա ավտոտնակ: Նախնական գինը՝ 17 մլն. դրամ: ***Հեռ. 093 36 95 31:***

FOR YOUR INTERNAL NEWS OF ARMENIA
LOG ON TO WWW.azg.am

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-24-83

Լրատվական գործունեություն իրականացնող՝ «Ազգ օրաթերթ» ՍՊԸ, Երեւան, Հանրապետության 47: Պետական գրանցման վկայականի համարը՝ 02 Ա N 047261, տրված՝ 17.02.00 թ.:
Թողարկման պատասխանատու, գլխ. խմբ. Հակոբ Աւետիքեան: Տպաքանակ՝ 3000, ստորագրված է տպագրության՝ 21.11.2005, գինը՝ 100 դրամ, տպագրում է «Գինդ» տպագրատունը: